

HUMANISTISKA OCH TEOLOGISKA FAKULTETERNA

Hur skiljer sig synen på flyktingar i svenska nyhetstidningar mellan åren 2015-2016 och 2022-2023?

En kritisk diskursanalys av hur flyktingar diskuteras i media beroende på deras ursprung

Av Felicia Siöland

AVD. FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER
HISTORISKA INSTITUTIONEN

Kurskod: MRSG32/MRSK62

Termin: Vårterminen 2023

Handledare: Emma Sundkvist

Omfång: 13 372 antal ord

Abstract

Title: How does the view of refugees in Swedish newspapers differ between the years 2015-2016 and 2022-2023? A critical discourse analysis of how refugees are discussed in the media depending on their origin.

As a result of the Russian invasion of Ukraine, millions of people have fled to other European countries, whereupon a proportion made their way to Sweden. In 2015 Sweden also received many refugees, the majority of which were from Syria and Afghanistan. The media is frequently reporting about Ukrainian refugees and this essay aims to compare and analyze how the discourses for the Ukrainian and Afghan refugees are being represented in Swedish newspapers. The method used is a critical discourse analysis that will interpret and compare the content using a combination of a theoretical orientation of an intersectionality perspective and the 'othering' perspective from Said's Orientalism. In the analysis of this paper, articles from Dagens Nyheter and Expressen will be compared to find the discourses used while speaking of refugees depending on where they come from. Conclusions from this study noted several discourses, but in general it showed a restrictive approach to refugees regardless of ethnicity. Despite this, the discourses for Afghan refugees are to a much larger extent presented in negative terms than the discourses for Ukrainian refugees are.

Keywords: Ukraine, Afghanistan, refugees, Swedish media, critical discourse analysis, “us” and “them”.

Sammanfattning

Som ett resultat av den ryska invasionen av Ukraina har miljontals människor flytt till andra europeiska länder, varpå en andel tog sig till Sverige. Under 2015 tog Sverige också emot många flyktingar, varav majoriteten var från Syrien och Afghanistan. Media rapporterar ofta om ukrainska flyktingar och därför syftar denna uppsats till att jämföra och analysera hur diskurserna för de ukrainska och afghanska flyktingarna representeras i svenska tidningar. Metoden som används är en kritisk diskursanalys som kommer att tolka och jämföra innehållet med hjälp av en kombination av en teoretisk orientering av ett intersektionalitetsperspektiv och 'othering'-perspektivet från Saids orientalism. I analysen av denna uppsats kommer artiklar från Dagens Nyheter och Expressen att jämföras för att hitta de diskurser som används när man talar om flyktingar beroende på var de kommer ifrån. Slutsatserna från denna studie noterade flera diskurser, men i allmänhet visade den på ett generellt restriktivt förhållningssätt till flyktingar oavsett etnicitet. Trots detta presenteras diskurserna för afghanska flyktingar i mycket större utsträckning i negativa termer än diskurserna för ukrainska flyktingar.

Nyckelord: Ukraina, Afghanistan, flyktingar, svensk media, kritisk diskursanalys, "vi" och "dem".

Innehållsförteckning

Abstract	2
1 Inledning	5
1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning.....	6
1.2 Material och avgränsningar.....	7
1.2.1 Primär-och sekundärmaterial.....	7
1.2.3 Källkritik.....	8
1.4 Forskningsetiska bedömningar.....	8
2 Litteraturöversikt och tidigare forskning	9
2.1 Sammanfattning av litteraturöversikt och tidigare forskning.....	12
3 Teori och metod	14
3.1 Teori.....	14
3.2 Metod.....	16
3.3 Insamling av material.....	18
4 Analys	18
4.1 Analys av diskursen för afghanska flyktingar.....	19
4.2 Analys av diskursen för ukrainska flyktingar.....	24
4.3 Sammanfattning av analyserna.....	29
5 Resultat och diskussion	31
5.1 Resultat.....	31
5.2 Diskussion.....	33
6 Avslutande ord och framtida studier	38
7 Referenser	40
8 Bilagor	45

1 Inledning

Den 22 februari 2022 invaderar Ryssland Ukraina, vilket var startskottet till den största flyktingvågen i Europa sedan andra världskriget. Majoriteten av de flyende har sökt sig till europeiska länder, varav Sverige är ett av dem.¹ Den senaste gången Europa bevittnade en stor flyktingvåg var år 2015 när 1 miljon flyktingar sökte asyl i europeiska länder.² Då tog Sverige emot ett högt antal flyktingar, huvudsakligen från Afghanistan och Syrien.³ Nästan hälften av de asylsökande var barn/ungdomar, varav 23 480 ensamkommande barn kom från Afghanistan.⁴ Flyktingfrågan är högaktuell både i andra europeiska länder och i Sverige. I den svenska kontexten är frågan polariserad och det syns inte minst bland medborgarna i form av minskat förtroende för politiker och myndigheter.⁵ Reaktionerna från Sverige 2015 var till en början välkomnande men övergick kvickt till en serie restriktiva åtgärder, varav gränskontroller var ett av många exempel på sådana åtgärder.⁶ När det slog larm om att ukrainare startat sin flyktväg svängde inställningen och återigen välkomnade svenska politiker och EUs länder flyktingar. EU beslutade även att aktivera massflyktsdirektivet.⁷ Forskare menar på att nyhetsjournalistiken utgör en partiell representation av den verklighet som det rapporteras om, särskilt när det gäller flyktingar och invandring. Via studier av nyhetsvärderingar och urval har problem, negativa nyheter och konflikter ett större nyhetsvärde än positiva nyheter. Nyhetsmediernas effekter är omfattande på konsumenterna och samhälleliga attityder i stort. Framförallt när det gäller vilka frågor människor tycker är viktiga, vilka frågor människor använder som måttstockar när de

---

¹ The UN Refugee Agency (UNHCR). *Ukraine-Fastest Growing Refugee Crisis in Europe Since WWII*, 2022 [UNHCR. Ukraine-Fastest Growing Refugee Crisis in Europe Since WWII](#) [hämtad 2023-05-11]

² The UN Refugee Agency (UNHCR). *More than one million refugees travel to Greece since 2015*, 2016 [UNHCR. More than one million refugees travel to Greece since 2015](#) [hämtad 2023-05-11]

³ Migrationsverket. *Historik – 2010-talet*, 2022 [Migrationsverket. Historik – 2010-talet](#) [hämtad 2023-05-11]

⁴ Migrationsverket. *Ensamkommande barn*. 2016. [Migrationsverket. Ensamkommande barn](#) [hämtad 2023-05-23]

⁵ Peter Esaiasson, Johan Martinsson och Jacob Sohlberg. *Flyktingkrisen och medborgarnas förtroende för samhällets institutioner – en forskarrapport 2016*. (Göteborgs universitet, 2016) [Flyktingkrisen och medborgarnas förtroende för samhällets institutioner – en forskarrapport 2016](#). [hämtad 2023-05-11], s 34-35

⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). *Myndigheterna om tillfälliga gränskontroller*, 2015 ([MSB\) - Myndigheterna om tillfälliga gränskontroller](#) [hämtad 2023-05-11]

⁷ Migrationsverket. *Information med anledning av situationen i Ukraina*, 2023 [Migrationsverket. Information med anledning av situationen i Ukraina](#) [hämtad 2023-05-11]

bedömer politiska ledare samt hur människor uppfattar verkligheten.⁸ Därför kommer följande uppsats att undersöka svensk medierapportering för att analysera hur det rapporteras om flyktingar beroende på var de kommer från. Mer specifikt avgränsar sig analysen till att jämföra hur det talas om *afghanska* respektive *ukrainska* flyktingar. Med hjälp av en kritisk diskursanalys kommer artiklar från Dagens Nyheter och Expressen att tolkas utifrån en teoretisk utgångspunkt i intersektionalitetsperspektivet samt orientalismens 'othering', vilket förklaras mer ingående i teoriavsnittet. Därefter kommer en teoretisk diskussion med fotfäste i valda teorier samt tidigare forskning att göras. Slutligen kommer en sammanfattning med de mest centrala fynden att ges samt en presentation av en tabell på de artiklar som använts som underlag för analysen.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning

Det svenska medieklimatet ses som ett av de öppnaste i världen där medias partipolitiska obundenhet är mer regel än undantag.⁹ Nyhetsmedias rapportering påverkar inte enbart en frågas betydelse, utan likaså människors värderingar och kunskaper i frågan. Samtidigt som medias uppgift är att sprida kunskap, så har negativa nyheter och konflikter ofta ett större nyhetsvärde och fångar läsarens intresse i en större utsträckning. Journalistik har betydelse både när det gäller vilka frågor människor finner viktiga, men även vilka frågor som människor använder som kriterium när de bedömer politiska ledare. Negativa gestaltningar och problem kopplade till invandring kan leda till att människor får en uppfattning om att invandringen påverkar Sverige negativt. I sin tur kan det påverka opinionen kring invandring och kan i förlängningen göra så att människor är kritiskt inställda till den.¹⁰ Sverige har inte bevittnat en stor flyktingvåg inom Europa sedan Balkankriget.¹¹ Därför är det intressant att undersöka hur det talas i termer när europeiska flyktingar söker sig hit. Av ännu större intresse är det att jämföra hur det talas om icke-europeiska flyktingar i relation till de ukrainska flyktingarna för att granska om attityderna skiljer sig.

---

⁸ Jesper Strömbäck, Felicia Andersson & Evelina Nedlund. *Invandring i media - Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?* Rapport 2017:6. DELMI (Delegationen för Migrationsstudier), 2017. [Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?](#) [hämtad 2023-05-03], s 57-60

⁹ Freedomhouse, *Freedom in the World 2023*, 2023
[Freedomhouse. Freedom in the World 2023](#) [hämtad 2023-04-27]

¹⁰ Strömbäck, Andersson & Nedlund, *Invandring i media - Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?* s. 58-60

¹¹ Migrationsverket, *Historik*

Följande arbete syftar på att granska vilka mediala diskurser som framkommer om invandringen i Sverige. Detta lyder av stor vikt eftersom beroende på hur invandringen framställs påverkas både individers åsikter och verklighetsuppfattningar därefter.¹² Uppsatsen syftar till att undersöka hur flyktingar porträtteras i svensk media beroende på var de kommer från. Analysen kommer mer specifikt fokusera på hur det talades om afghanska flyktingar som kom till Sverige 2015-2016, under den så kallade 'flyktingkrisen', respektive hur det talas om ukrainska flyktingar med start år 2022 fram till nutid. Med hjälp av en kritisk diskursanalys kommer en analys av hur afghanska respektive ukrainska flyktingar porträtteras i två olika svenska nyhetsmedier att göras. Följande fråga kommer att bearbetas:

- Vilka diskurser framkommer i svenska medier när det gäller ukrainska flyktingar och afghanska flyktingar och hur skiljer de sig åt?

1.2 Material och avgränsningar

Valet att begränsa mig till enbart afghanska flyktingar beror på att det är den etnicitet som gestaltades frekvent i nyhetsmedier under de årtalen jag valde att analysera. För att jämföra diskursen mellan dessa två flyktinggrupper kommer studien avgränsas mellan åren 2015-2016 när det kommer till Afghanistan, samt 2022-2023 när det kommer till Ukraina. 2015-2016 var de årtal då flest afghanska flyktingar, särskilt ensamkommande flyktingbarn, tog sig till Sverige.¹³ 2022 är då Rysslands invasion av Ukraina bröt ut och ukrainare började fly. Därför ansåg jag att dessa avgränsningar av årtal var av relevans för min analys. Artiklar från Dagens Nyheter (DN) samt Expressen kommer att användas som grund till att analysera den mediala diskussionen. Orsaken till att jag valt just dessa nyhetssidor avser att undersöka de medier som många läser och är lättillgängliga för allmänheten.

1.2.1 Primär-och sekundärmaterial

Förutom artiklar från nämnda nyhetstidningar kommer ett urval av relevant litteratur att användas som material i följande uppsats. Metodavsnittet baseras på Winther Jörgensen och

---

¹² Strömbäck, Andersson & Nedlund, *Invandring i media - Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?*, inledning.

¹³ Svenska Afghankommittén (SAK). *På flykt i Sverige, 'Större chans till utbildning och gott mottagande'*, u.å. [På flykt i Sverige, 'Större chans till utbildning och gott mottagande'](#) [hämtad 2023-05-11]

Phillips *'Diskursanalys som teori och metod'* där de refererar till Norman Faircloughs grammatiska redskap som kommer användas som en sekundärkälla i analysen.

1.2.3 Källkritik

Eftersom en stor andel av uppsatsen baseras på artiklar av DN samt Expressen är det möjligt att resultatet skulle sett annorlunda ut om exempelvis andra nyhetssajter hade använts. Då majoriteten av datan består av nyhets-och debattartiklar istället för exempelvis vetenskapliga artiklar så är det lämpligt att fundera över trovärdigheten i materialet, speciellt då det är olika typer av artiklar som används. Detta är något jag har haft med mig under arbetets gång. Däremot så är syftet med detta arbete att analysera samhällsliga attityder och därför är urvalet av artiklar relevant för just det. Hälften av artiklarna som används från DN är publicerade av redaktionens ledare och anses därför uttrycka tidningens åsikter. Resterande artiklar från DN är artiklar publicerade av varierande författare. När det kommer till artiklarna valda från Expressen är majoriteten enbart 'vanliga' artiklar. Detta beror på att det inte publicerats tillräckligt många artiklar på deras ledarsida om de ämnen eller tidsperioder som valts.

1.4 Forskningsetiska bedömningar

De tidningsartiklar som kommer att analyseras är redan sedan tidigare publicerade och offentliga i media. Individerna som gestaltas i artiklarna är många gånger socialt utsatta och den vetenskapen har tagits med i arbetets gång. Materialet som använts källhänvisas noggrant och datan har varken fabricerats eller förskingrats för att reliabiliteten i arbetet ska vara så hög som möjligt. Däremot är det viktigt att notera årtalen urvalen begränsades till berörande artiklar om ukrainska flyktingar, det vill säga år 2022-2023. Troligen kommer det att finnas en större mängd artiklar om en analys görs vid ett senare tillfälle. Att det dessutom används fler artiklar från ledarredaktionen när det kommer till artiklar från DN gör det möjligt att se resultaten av min analys som mer talande när det kommer till DN:s artiklar. Ytterligare en riskfaktor är urvalsprocessen av artiklarna. Det finns alltid en risk att urvalet görs baserat på sökandet efter en viss diskurs, och därmed blir också resultatet styrt av detta. Däremot är en av utgångspunkterna i

den kritiska diskursanalysen att ta undertryckta samhällsgruppers parti och där kan resultaten av en analys användas för att uppnå social förändring.¹⁴

2 Litteraturöversikt och tidigare forskning

I FN:s flyktingkonvention beskrivs vem som klassas som en flykting: "Flyktingar är människor som har flytt från sina länder på grund av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk uppfattning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp, och som inte kan eller vill återvända."¹⁵ Vidare uttrycks staters skyldigheter gentemot flyktingar. Undersökningar visar däremot att dagens flyktingsituation har utvecklats och därför är flyktingkonventionen inte längre förenlig med den faktiska situationen. Istället har en politik med fokus på nationell säkerhet ersatt den tidigare solidariteten med ofrivilliga migranter. 'Flyktingkrisen'¹⁶ som den ofta benämns startade i Europa omkring 2006, och nådde sin högsta punkt 2015, ökade kraftigt mängden flyktingar som sökte asyl i Europa. Begreppet är omtvistat och används många gånger lättvindigt i folkmun. I Sverige sökte cirka 163 000 personer asyl, vilket var en fördubbling mot år 2014. Begreppet syftar huvudsakligen till att förklara de påfrestningar, stressen och oron många offentliga aktörer upplevde under perioden. Därefter har EU:s medlemsländer skärpt gränskontrollerna och kraftigt stramat åt sin flyktingpolitik. Nationalistiska, populistiska och rasistiska partier har vuxit starkare i nästan alla europeiska länder. Enligt Darvishpour och Månsson innebär ett populistiskt synsätt att flyktingar anses försvaga ett lands sociala välfärd, sammanhållning och den nationella kulturen. Flyktingar uppfattas alltmer som ett hot mot den nationella kollektiva identiteten. Framförallt beskrivs muslimska flyktingar som ett hot mot europeisk kultur och civilisation.¹⁷

I Strömbäcks rapport 'I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige' påvisas att flyktingdebatten ofta förs som om det råder en motsatsställning mellan solidaritet och

---

¹⁴ Marianne Winther Jørgensen och Louise Philips. *Diskursanalys som teori och metod*. (Lund: Studentlitteratur, 2000), s 70.

¹⁵ Förenta Nationerna, *1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning*, art 1

¹⁶ Mehrdad Darvishpour och Niclas Månsson, 'Bilderna av ensamkommande ungdomar' i *Migration och etnicitet - Perspektiv på mångfald i Sverige*, 3e. uppl. red. Mehrdad Darvishpour och Charles Westin (Lund: Studentlitteratur, 2021), s 269

¹⁷ Ibid. 2021, s 267-269

en öppen migrationspolitik. De som är för en öppen migrationspolitik betonar vikten av att vara solidariska med de miljontals människor som tvingats fly från sina hem i länder som Syrien, Afghanistan och Somalia. Solidariteten är för dem det överordnade värdet. De som är för en restriktiv migrationspolitik betonar istället de kostnader som är förknippade med flyktingmottagandet och de brister som finns vad gäller integrationen av människor från andra länder. Fokuset landar istället på det nationella egenintresset genom att minska ekonomiska kostnader, problem med mottagandet och integration.¹⁸

Forskning som handlar om hur media gestaltar invandring fokuserar oftast på om mediebevakningen är positiv, negativ, neutral eller balanserad. Därutöver granskas vilka aspekter av invandringen som lyfts fram, exempelvis vilka konsekvenser som nämns. I en rapport för DELMI visar Strömbäck et al. att svenska nyhetsmedier tenderar att betydligt oftare fokusera på de negativa aspekterna av invandring.¹⁹ Det påvisas även att svenska nyhetsmedier oftare är negativa i sin gestaltning än vad de är i många andra länder. Däremot när det berör invandring inom Europa är gestaltningen i mycket högre grad positiv. De vanligaste gestaltningarna av flyktingar i svensk nyhetsmedia är att invandringen ”försvagar den sociala sammanhållningen”, ”bidrar till kriminalitet” och ”försvagar Sverige ekonomiskt”.²⁰ Vidare rapporteras det om hur framställningen av invandrare ”bidrar till att människor (1) överskattar omfattningen av flyktinginvandringen, (2) underskattar andra former av invandring, men också (3) överskattar kostnader och problem förknippade med invandring och (4) underskattar hur invandring bidrar positivt till Sverige.”²¹

I ‘Journalistikens Andra: Invandrare och flyktingar i nyheterna’ har Brune forskat kring hur asylsökande representeras i svenska nyhetsmedier och funnit att mycket av det som berör flyktingar handlar om *kontroll*. Asylsökande med falska identiteter och papperslösa ska kartläggas, myndigheterna förbereder sig för flyktinginvasion, det ska bli svårare att överklaga utvisningsbeslut, allt fler asylsökande förs till häkten och invandring kostar si och så mycket för

---

¹⁸ Jesper Strömbäck. *I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*. (Reforminstitutet, Mittuniversitetet, 2015). [I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige](#) [hämtad 2023-05-10] s 2-4

¹⁹ Strömbäck, Andersson & Nedlund, *Invandring i media - Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?* s 31

²⁰ Ibid, s 37

²¹ Ibid, sammanfattning

staten. Det handlar även om åtgärder som staten ska införa för att förhindra att fler tar sig in i landet och beräkningar på hur många som förväntas komma. Hur många som kommit hit, hur de tog sig hit och vilka problem för myndigheterna deras ankomst innebär är frekvent förekommande.²²

I ett senare forskningsprojekt, 'Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om 'invandrare', flyktingar och rasistiskt våld', undersöker Brune hur svenska medier framställer och utformar gränser mot asylsökande och invandrare. Författaren undersökte via tre olika studier hur nyhetsrapporteringen såg ut mellan åren 1976 och 1993. Bland annat fanns det att andelen nyhetsartiklar med en mer sympatisk inställning till flyktingar och invandrare var vanligare år 1976 än år 1993. Vidare kunde det noteras att flyktingar och invandrare allt mer sällan mellan åren intervjuades. Istället började svenska myndigheter och politikere uttalanden att gestaltas mer frekvent i rapporteringen.²³

Enligt Banulescu-Bogdan är följande två uppdelningar vanligt förekommande när ett flyktingnarrativ skapas: att vilja hjälpa de i behov av humanitärt stöd och att flyktingar bedöms vilja utnyttja värdlandet för egen vinning och därför förtjänar de inte hjälp. Detta beskriver hur synen på flyktingar kan variera och antingen anses vara ett offer i behov av hjälp, eller någon som inte behöver hjälp och som enbart utnyttjar systemet.²⁴ Flyktingar är olika individer med alla olika kunskaper, kompetenser och erfarenheter, vilket kan tillgodose mottagarlandet med nya färdigheter. Författaren menar på att det kan leda till synen att de flyktingar som bidrar mer 'förtjänar' att stanna, medan de som inte gör det 'inte förtjänar' det.²⁵ Däremot när det talas om flyktingar så talas det ofta som om de vore en homogen grupp, det vill säga att flyktingar från samma land antas vara likadana. Vidare poängteras det att narrativet ofta framställer flyktingar antingen som hjältar eller som en 'börda' som inte är 'värdiga' hjälp.²⁶

---

²² Ylva Brune. "Journalistikens Andra: Invandrare och flyktingar i nyheterna" i *Nordicom Information* 19 (4), red. Ulla Carlsson, s 33-48. (Göteborg: Nordicom, Göteborgs universitet, 1997), s 36.

²³ Ylva Brune. *Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om 'invandrare', flyktingar och rasistiskt våld* (doktorsavhandling, Göteborgs universitet, 2004), s 64.

²⁴ Natalia Banulescu-Bogdan. *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*. (Migration policy institute, 2022), inledning.

²⁵ Ibid, s 16-17

²⁶ Ibid, s 1-2

Därtill lyfter Darvishpour i rapporten "Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration" om att den svenska jämställdhetsdiskurs innefattar en stereotyp bild av svenska män som jämställda och invandrade män som patriarkala. Svenskhet associeras synonymt med jämställda principer och en frizon från könsförtryck.²⁷ Huvudsakligen 'invandarmän' från Mellanöstern och Afrika framställs i kollektiva termer som konservativa och förtryckande, i kontrast mot svenska män som framställs vara individuella, moderna och jämställda. Våld utövat av svenska män ges ofta en individuell förklaring medan invandarmäns våld oftare beskrivs kollektivt med hänvisning till religion eller kultur. Yttermera menar författaren på att invandrare och flyktingar ofta delas in i två kategorier där de anses antingen vara *offer* (hjämlösa flyktingar, utsatta förtryckta invandrarkvinnor och-flickor) eller *problemet* (främlingen, kriminell invandrare, den kvinnoförtryckande och sexistiska "invandarmannen").²⁸

2.1 Sammanfattning av litteraturöversikt och tidigare forskning

I kommande del görs en jämförelse mellan de olika författarnas teoretiska utgångspunkter, följt av en redogörelse för vilka delar som kommer användas i uppsatsen.

Darvishpour och Månssons forskning kring innebörden av ett populistiskt synsätt på flyktingar²⁹ överlappas och vidareutvecklas i Strömbäcks rapport där det lyfts att flyktingdebatten ofta framställs som om det lyder en motsatsställning mellan solidaritet och en öppen migrationspolitik.³⁰ När det talas om ukrainska flyktingar framkommer solidaritetsbegreppet regelbundet. Användandet av begreppet kombinerat med synsättet som det tillför är något som kommer att analyseras utifrån författarnas teoretiseringar. De två författarna nämnda ovan är eniga om att de som förespråkar en restriktiv migrationspolitik fokuserar på det nationella egenintresset. Vidare lyfts hur invandring och flyktingar gestaltas och representeras i media. Strömbäck et al. påvisar att svenska nyhetsmedier tenderar att betydligt oftare fokusera på de

---

²⁷ Mehrdad Darvishpour. 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration': ['Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration'](#) (Bilaga 13 till SOU 2014:6, Stockholm: Fritzes, 2014), s 5

²⁸ Ibid, s 6

²⁹ Darvishpour & Månsson, 'Bilderna av ensamkommande ungdomar', s 267-268

³⁰ Strömbäck, *I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*, s 3

negativa aspekterna av invandring.³¹ Denna uppsats kommer särskilt analysera om det förekommer negativa gestaltningar i samma utsträckning när det talas om ukrainska respektive afghanska flyktingar. Några av de kategoriseringarna författarna valt ut som negativa gestaltningar³² kommer att användas i uppsatsen. Dessa är främst synen på att flyktingar bidrar till kriminalitet och försvagar Sverige ekonomiskt.

På samma tema tillför Brune i debatten att asylsökande och flyktingar ofta representeras i form av kontrollerande tendenser; hur många som tagit sig till Sverige, hur de tog sig hit och vilka problem deras ankomst kan innebära för olika myndigheter.³³ I tidigare forskning undersöker Brune även hur svenska medier framställer och utformar gränser mot asylsökande och invandrare. Några av fynden med forskningen var att flyktingar allt mer sällan gestaltades i medier och att deras 'röster' byttes ut mot myndigheters uttalanden.³⁴ Detta är något som kommer vara av relevans när det jämförs i vilken utsträckning det utformas gränser till ukrainska kontra afghanska flyktingar. Eftersom forskningen gjordes år 1997 är det även intressant att se hur det har utvecklats.

Banulescu-Bogdan teoretiserar hur ett flyktingnarrativ skapas. Enligt författaren delas narrativet upp i två kategorier: de som är i behov av hjälp och humanitärt stöd samt de som inte förtjänar hjälp och vill utnyttja värdlandet för egen vinning.³⁵ I Darvishpours rapport ges en ytterligare kategorisering av ett narrativ där invandrare/flyktingar tilldelas en stämpel att antingen vara ett offer eller ett problem. Författarna är delvis ense i deras olika kategoriseringar, vilket kommer att kombineras och utvecklas i diskussionen. Det kommer särskilt tillämpas vid tolkningen om hur det talas om olika flyktingar; om de framställs som offer eller om de inte anses 'förtjäna' hjälp. Darvishpours rapport bidrar till perspektivet av att det främst talas om 'invandrarmän' från Mellanöstern och Afrika i kollektiva termer. De beskrivs vara konservativa och förtryckande, i jämförelse med svenska män som framställs vara moderna och jämställda. Författaren har en syn på att flyktingar ofta delas upp i två kategorier (likt Banulescu-Bogdan): antingen anses de vara

---

³¹ Strömbäck, Andersson & Nedlund, *Invandring i media - Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?* s 31

³² Ibid, s 37

³³ Brune, *Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om 'invandrare', flyktingar och rasistiskt våld*, s 36

³⁴ Brune, "Journalistikens Andra: Invandrare och flyktingar i nyheterna", s 64

³⁵ Banulescu-Bogdan, *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*, inledning

offer eller så är de problemet.³⁶ Följande kategoriseringar är något som kommer att användas och jämföras i diskussionen.

3 Teori och metod

I följande avsnitt kommer valda teorier samt metod att presenteras.

3.1 Teori

Intersektionalitet

Som verktyg i denna uppsats kommer ett intersektionalitetsperspektiv att tillämpas. En sådan teoretisk syn grundar sig i kategoriseringar baserade på kön, klass, ras/etnicitet och sexualitet. Utgångspunkten består av en förståelse av *makt* som är kontextbaserad av sociala praktiker som i sin tur skapar gruppidentiteter och kategorier. Inom maktbegreppet tillkommer normer som stigmatiserar, utesluter och skapar, samt normaliserar, underordning.³⁷ Enligt de los Reyes präglas integration och diskriminering inte enbart av etniska gränsdragningar, utan genomborras och omvandlas likväl av andra förbindelser av över- och underordning. Därmed skapas också en förståelse av integration som ett fenomen omöjligt att ta bort utan att rubba den ordning som gynnar människor, praktiker, normer och andra symboler definierade som 'svenska', samtidigt som de utanför ramen av 'svenskhets' missgynnas.³⁸ Idén om en nations etniska och kulturella homogenitet är konstruktiv i bevarandet av den maktordning som ger majoritetsbefolkningen rätt att ställa krav på dem som 'bör' integreras. Intersektionaliteten ifrågasätter nationsformeringens betydelse för maktens strukturering, samtidigt som den dekonstruerar diskurser och symboler som bidrar till de nationella gemenskapernas naturliga företeelser. Även tystnader, förbiseenden

---

³⁶ Darvishpour, 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration', s 6

³⁷ Paulina de los Reyes, "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering" i *Bortom Vi och Dom- Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*, red. Paulina de los Reyes & Masoud Kamali (Stockholm: Norstedt, 2005), s 233

³⁸ Ibid, s 234

och osynliggöranden kan desto mer effektivt informera om vem som ingår i och vilka som står utanför den nationella gemenskapen.³⁹

Genom att problematisera och lyfta fram de differentierade möjligheter, rättigheter och tillhörigheter som skapas i intersektionen mellan klass, kön, sexualitet och etnicitet ger intersektionella analyser empirisk förankring samt teoretisk styrka. Framförallt eftersom särskiljandets logik, vilket sätter upp gränser mellan individer baserat på föreställningar om ras eller etnisk bakgrund, gestaltas aldrig i renodlad form, utan samverkar och transformeras av andra kategoriseringar.⁴⁰ Diskriminering kan manifesteras i öppna trakasserier eller i subtila normer som uteslutar och marginaliserar. När det kommer till diskriminering förankrad i svenskhet kan det vara svårare att notera och hantera då den förankras i heteronormens självklara dominans. Den framtvingar även ett förhållningssätt gentemot ett 'vi' grundat i dikotomier som exempelvis invandrare/svensk.⁴¹

Othering

Detta överlappar Edward Saids teori om orientalismen som handlade om att skapa ett system för europeisk dominans över Orienten ('den andre'). Det menas på att orientalismen är strategiskt beroende av en positionell överlägsenhet där västerlänningar står över Orienten.⁴² Den kollektiva föreställningen där 'vi européer' ställs som motsatspar till 'de där icke-européerna' samt idén om europeisk kultur som överlägsen är enligt Said orsaken till att kulturen ses som hegemonisk både inom och bortom Europas gränser.⁴³ Just användandet av dikotomier är vanligt förekommande i medierapportering där vi ständigt bevittnar en kategorisering av människor. Där ett 'vi' blir synonymt med 'vi svenskar' och får en normativ betydelse och 'dem/den andre' framställs i en negativ bemärkelse. När andra personer beskrivs som avvikande eller annorlunda i relation till en själv benämner författaren detta som att 'othering' uppstår. Begreppet belyser det eurocentriska perspektivet som appliceras på orientaliska kulturer. Said belyser en långtgående tanke av Orienten som 'avvikande' eller 'annorlunda' och att detta påverkar hur vi ser Orienten

---

³⁹ de los Reyes "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering", s 236

⁴⁰ Ibid, s 241- 242

⁴¹ Ibid, s 251-252

⁴² Edward W. Said, *Orientalism*. Nyutg. (Stockholm: Ortfronts förlag, 2016), s 9

⁴³ Ibid, s 7

även i nutid.⁴⁴ Vidare argumenteras det för att vi förstår den egna kulturen genom hur vi förstår den i relation till någon annan. Det vill säga att den europeiska kulturen har förstått sig själv i relation till Orienten, vilket enligt Said är grunden till ett 'vi och dom' tänk. Enligt Said är kunskaper om ideologier och kultur synonymt med makt.⁴⁵

Kombinationen av det intersektionella perspektivet och 'the othering' är av relevans för min uppsats ur hänseendet att jag syftar till att analysera hur flyktingar med olika ursprung framställs i svensk media. Detta, kombinerat en applicering av de los Reyes syn på maktperspektiv, samt intersektionen mellan klass, kön, sexualitet och etnicitet kommer att ligga till grund för min analys. Valet att använda dessa två teorier baseras på att det är av stor vikt att särskilt analysera både klass, kön, ras/eticitet samt dikotomier kopplat till en europeisk dominans för att få en mer rättvis bild av problematiken. Eftersom ingen av teorierna tar upp alla dessa aspekter i tillräcklig utsträckning ansågs det vara mest användbart att kombinera dem. Klassperspektivet är av relevans då många ukrainare som kommer hit besitter någon form av utbildning och anses därmed tillhöra en högre klass. I jämförelse är många av de unga afghaner som flytt till Sverige en stor andel hazarer, en folkgrupp som varit diskriminerad i Afghanistan under mycket lång tid, där många inte fullbordat en utbildning. Kön blir även av relevans då det mestadels rör sig om unga pojkar och män som flyr från Afghanistan/Iran och från Ukraina är det majoriteten kvinnor, barn och äldre. Därför blir det intressant att jämföra hur synen förändras på grund av detta. Ras/eticitet och dikotomier är även av stor relevans då den ena flyktinggruppen härstammar från ett europeiskt land, och den andra gör inte det. Både intersektionalitetsperspektivet och orientalismens 'othering' utvecklar teorier om dikotomier baserat på ursprung, däremot kombinerar intersektionalitetsperspektivet hur dikotomierna påverkas av de andra kategoriseringarna (klass, kön, sexualitet) vilket kan utveckla Suids 'othering' ytterligare.

3.2 Metod

Studien genomförs med en kritisk diskursanalys som metod. Att analysera en diskurs medför ett perspektiv på att språk är strukturerat i olika mönster som våra handlingar följer när vi agerar

---

⁴⁴ Said, *Orientalism*, s 64

⁴⁵ Ibid, s 73

inom olika sociala domäner. Enkelt förklarat är det ett bestämt sätt att förstå och tala om världen.⁴⁶ En kritisk diskursanalys ställer upp metoder och teorier för att sedan teoretiskt problematisera och undersöka relationen mellan diskursiv praktik samt social och kulturell utveckling i diverse sociala sammanhang.⁴⁷ En diskursanalytikers uppgift är att undersöka vad som har skrivits och därefter granska vilka mönster som finns och som skapas. Vidare beskrivs syftet vara att analysera vad en diskurs kan få för sociala konsekvenser i praktiken.⁴⁸

Närmare förklarat ses analysmodellen som:

[...] kritisk i den mening att den ser det som sin uppgift att klarlägga den diskursiva praktikens roll i upprätthållandet av den sociala värld, inklusive de sociala relationer, som innebär ojämlika maktförhållanden. Syftet är att bidra till social förändring i riktning mot mer jämlika maktförhållanden i kommunikationsprocesserna och i samhället som helhet.⁴⁹

När en diskurs analyseras fokuseras det på två dimensioner: den kommunikativa händelsen och diskursordningen. Den kommunikativa händelsen ses som ett fall av ett språkbruk som har tre dimensioner. Dessa dimensioner är a) text (tal, skrift, bild, eller en blandning av det skriftliga och det bildliga), b) en diskursiv praktik (produktion och konsumtion av text) samt c) social praktik.⁵⁰ I följande analys kommer särskilt den första dimensionen av den kommunikativa händelsen att undersökas, det vill säga *textens egenskaper*. Detta kommer göras med hjälp av begreppen *transitivitet* och *modalitet* som myntades av Fairclough. Transitiviteten analyserar hur händelser och processer förbinds (eller inte förbinds) med subjekt och objekt. Fokuset läggs på att kartlägga vilka ideologiska konsekvenser olika framställningsformer kan få. Beroende på hur en satskonstruktion framställs så fokuseras det istället på konsekvenserna, och de handlingar och processer som ledde fram till händelsen bortses. Därmed kan exempelvis agenter (såsom regeringen) ducka från att behöva ta ansvar.⁵¹ Modalitet betyder 'sätt' och analyserar i vilken utsträckning talaren instämmer. Vilken modalitet som väljs får konsekvenser för diskursens konstruktion av både sociala relationer och kunskaps- och betydelsesystem. Olika diskurser använder olika former av modalitet. Exempelvis framställer massmedia ofta information som om det vore fakta. Detta brukar gestaltas dels genom kategoriska modaliteter och dels genom

---

⁴⁶ Winther Jørgensen och Philips. *Diskursanalys som teori och metod*, s 7

⁴⁷ Ibid, s 66

⁴⁸ Ibid, s 28

⁴⁹ Ibid, s 69

⁵⁰ Ibid, s 73-74

⁵¹ Ibid, s 87

objektiva modaliteter. Användandet av följande kategoriska modaliteter både speglar och främjar massmedias auktoritet.⁵²

3.3 Insamling av material

För att få fram relevant data har jag använt mig av Retriever Research (Mediearkivet) och genom att söka direkt på Dagens Nyheters samt Expressens hemsidor. Med sökorden 'ukrainska flyktingar' samt en begränsning till årtalen mellan 2022-2023 gavs cirka 400 träffar på Dagens Nyheter. Samma sökning med 'afghanska flyktingar', och istället en begränsning mellan åren 2015-2016, gav cirka 100 träffar under den valda tidsperioden. På Expressen gav sökningen av 'ukrainska flyktingar' 184 träffar mellan samma årtal, dvs 2022-2023 (103 artiklar endast i mars månad 2022). Sökningen på 'afghanska flyktingar' gav 54 träffar (år 2015-2016).

Valet av artiklar sker efter relevans till mina sökord. Varpå att 20 stycken artiklar från respektive nyhetssajt valts ut, motsvarande 10 stycken artiklar berörande afghanska/ukrainska flyktingar från varje nyhetskälla, valdes sedan citat ut från varje artikel. Dessa citat samlas därefter in i en tabell för att analysera underliggande maktrelationer, mönster och strukturer, söka efter subjektiva uttryck, affektiva ord samt tolka innehållet. Tabellen kommer att bifogas i nästa kapitel.

4 Analys

Genom att analysera innehållet av de valda artiklarna har följande diskurser varit återkommande för afghanska flyktingar var diskurserna : ekonomiska konsekvenser, kriminalitet och en negativ samhällsutveckling, ifrågasättande av flyktskäl samt en uttryckt misstänksamhet samt en könsaspekt framträdande. I alla de nämnda diskurserna ovan finns även en restriktiv inställning till invandring inbäddad. När det kommer till ukrainska flyktingar: en restriktiv inställning, utbildning och samhällsnytta, närhetsprincipen synonymt med en öppnare inställning, en skillnad mellan kön och slutligen ett avsärande av ansvar.

---

⁵² Winther Jørgensen och Philips. *Diskursanalys som teori och metod*, s 87-88

4.1 Analys av diskursen för afghanska flyktingar

Förr var det unga ‘män’ - nu kvinnor, barn och äldre

Enligt Mikael Ribbenvik var det "rätt stökigt" på boendena 2015.

- Men då var det också många ensamma män som... Jag vill inte vara gendernormativ men då var det många olika nationaliteter också. Nu är det ju en helt annan sammansättning.⁵³

När flyktingboenden beskrivs som ‘stökiga’ markerar talaren på att negativa konsekvenser har uppstått. ‘Många olika nationaliteter’ markerar att detta kan förklara dessa så kallade stökigheter som beskrivs ovan. Tolkas även som att det indirekt betyder att det inte kommer uppstå stök på ukrainska flyktingboenden. Det vävs in ett antagande om att vissa nationaliteter är mer stökiga än andra. Via detta uttalande avsäger sig Migrationsverket dessutom ansvaret för att oroligheter och problem uppstår. Genom att skuldbelägga individer, och vissa typer av flyktinggrupper, istället för att rikta ljus på att detta är ett samhällsligt och strukturellt problem så blundar man för problemen. Att Migrationsverkets generaldirektör även säger att det var ‘många ensamma män’ istället för att använda ‘ensamkommande barn/pojkar’ visar på en misstänksamhet gentemot gruppens ålder. Även här blir både aspekten av etnicitet och kön i det intersektionella perspektivet av central vikt där det antas att det var mer stökigt på grund av att det var män som det berörde, vilket späder på skadliga könsnormer och rasistiska tendenser av bilden att ensamkommande pojkar är bråkiga och kriminella.

Ekonomisk ‘belastning’

Vidare återfinns den ekonomiska aspekten som ofta lyfts upp i samband med flyktingmottagandet 2015 och särskilt i debatten om ensamkommande flyktingbarn. Exempel på detta lyfts nedan:

Hon säger att pengarna som behövs till flyktingmottagandet kommer att tas fram dels genom besparingar och dels genom lån. Ytterligare avräkningar av biståndet

---

⁵³ Helena Gissén. “Ribbenvik om kvotflyktingar: ‘Alla är behjärtansvärda’.” *Expressen*, 2022-03-28 [Ribbenvik om kvotflyktingar: "Alla är behjärtansvärda" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-19]

kommer att ske, liksom besparingar på sjukförsäkringen. Hon vill inte spekulera i om det även kommer att krävas skattehöjningar.⁵⁴

Detta stycke säger till läsaren att flyktingar är dyrt och belastade. Transitiviteten framställs med ett fokus på 'belastningen' Sverige utsätts för. Vidare sägs det att besparingar på samhällsfunktioner som påverkar samhället till det sämre behövs göras. Det är möjligt att läsa detta som att 'vi svenskar kommer få sämre sjukvård och eventuell högre skatt om vi tar emot flyktingar'. Samtidigt så visar det ändå på att regeringen faktiskt är beredda på att göra dessa besparingar för att prioritera flyktingmottagandet. Däremot är det även tänkbart att detta visar på att regeringen söker efter en syndabock om det går fel. Ifall det blir sämre i samhället och flyktingmottagandet inte uppnår den kvalitet som förväntas så har de av sagt sig ansvaret via objektiva sats konstruktioner.⁵⁵ Då är orsaken att det är 'för många' som kommit hit och det beror enbart på det, inte på svenska samhällssystem eller politiska beslut.

Detta påvisas redan i diskursen via analyserade artiklar till följande uppsats där ukrainare anses vara välutbildade och bidra till samhällsnytta i Sverige. Som motsättning ses 'de andra' flyktingarna vara en ekonomisk belastning som inte gör samma nytta, samtidigt som ukrainare ses som en investering. I diskussionen tas det för givet att ukrainska, och europeiska, flyktingar har mer att bidra med än icke-europeer. de los Reyes menar på att integration och diskriminering präglas av normer av över-och underordning⁵⁶ där icke-europeiska flyktingar i debatten om utbildning och samhällsnytta får en lägre position än andra europeiska (ukrainska) flyktingar.

Ifrågasättande av flyktskäl och en uttryckt misstänksamhet

Men detta är inte andra världskriget eller ens Balkankriget. Analogierna är missvisande och ger därför fel analys av läget. Det främsta skälet till att antalet asylsökande i Europa plötsligt har flerdubblats är att det har blivit mycket lättare att ta sig in genom EU:s yttre gräns.⁵⁷

---

⁵⁴ Hans Olsson. "Regeringen behöver låna för att klara flyktingkrisen." *Dagens Nyheter*, 2015-10-22 [Regeringen behöver låna för att klara flyktingkrisen | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-27]

⁵⁵ Winther Jørgensen och Philips, *Diskursanalys som teori och metod*, s 87

⁵⁶ de los Reyes, "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering", s 233

⁵⁷ Anna Dahlberg. "Låt inte Sverige gå in i väggen." *Expressen*, 2015-10-17 [Låt inte Sverige gå in i väggen | Expressen](#). [hämtad 2023-04-05]

Återigen kan vi se på spridning av missvisande information att flyktingar bortom Europa saknar giltiga skyddsskäl samt ifrågasättande av 'flyktingkrisen' och dess bakomliggande orsaker. Ordval såsom 'plötsligt' missvisar att människor har faktiska skäl att fly. Detta indikerar på ett förminskande av krigen som bröt ut i bl.a. Syrien och Afghanistan och menar på att de inte är lika allvarliga eftersom dess omfång inte är mätbar med andra världskriget eller 'ens' Balkankriget. Författaren får flykten till Sverige att låta enkel och dennes förskönade syn på flykt antyder att den har en privilegierad position i samhället. Modaliteten i citatet framställer följande som fakta, trots att vi matats i media om flyktingar som utsatts för livsfara under flyktvägen till Europa.⁵⁸ Att påstå något annat är ett förminskande av människors lidande. På liknande spår ses tendenser av att flyktingar bortom Europa saknar giltiga skyddsskäl som demonstreras nedanför:

Tyvärr är dock möjligheterna att hjälpa de nu flyende långt mer begränsade än vad som hade kunnat vara fallet om inte Sverige tagit emot så många under åren kring 2015, tyvärr på ett i många fall lättsinnigt sätt och där många även saknade verkliga skyddsskäl.⁵⁹

Här påvisas ett påstående att Sverige inte borde tagit emot antalet flyktingar som gjordes efter år 2015. Läses mellan raderna att Sverige hade kunnat hjälpa ukrainska flyktingar, de 'riktiga flyktingarna', i större utsträckning om flyktingarna som kom 2015 inte hade 'slösat upp' våra resurser. Citatet har tydliga rasistiska tendenser som värderar människoliv. Författaren avgör vem som förtjänar att räddas och inte. Ännu en gång utnämns en syndabock; de icke europeiska flyktingarna, och uttrycker att det inte är Sveriges 'fel' att ukrainska flyktingar inte kan få tillräckliga resurser eller hjälpinsatser. Vidare i samma artikel skrivs: "Människor som reser från avlägsna delar av världen, genom ett pärlband av andra länder för att söka sig till just Sverige, kan knappast betraktas som flyktingar i ordets rätta bemärkelse."⁶⁰

Följande citat ifrågasätter att människor faktiskt flytt för sina liv och kategoriserar även 'riktiga' och 'oriktiga' flyktingar. Antyder också att många tagit sig *specifikt* till Sverige för att få det bättre här. Säger till läsaren att flyktingar vill ta sig till Sverige för att 'vi är bättre'. Glorifierar

---

⁵⁸ Europaparlamentet. *Migration: bättre säkerhet och hantering vid EU:s yttre gränser*. 2016 [Migration: bättre säkerhet och hantering vid EU:s yttre gränser | Europaparlamentet](#) [hämtad 2023-05-05]

⁵⁹ Christian Sonesson & Louise Erixon. "Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan." *Expressen*, 2022-03-23

[Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan | Expressen](#) [hämtad 2023-04-07]

⁶⁰ Ibid

bilden av Sverige och går att läsas som att alla vill komma hit och att det görs frivilligt. Detta teoretiseras av Saids ramar för 'othering' där orientalismen är strategiskt beroende av en positionell överlägsenhet där västerlänningar står över Orienten.⁶¹

Fenomenet att misstänkliggöra och anklaga asylsökande, framförallt ensamkommande, demonstreras på nytt: "Ålderskurvan är märklig, förra året var nästan alla afghanska asylsökande 16 år. Det framstår som väldigt konstigt att bara en viss ålderskategori är på flykt från ett land."⁶² Följande citat indikerar att de asylsökande från Afghanistan ljuger om sin ålder, uttrycker en misstänksamhet och tolkas förlöjligande gentemot gruppen. Att detta läses av 'vanliga' människor, där majoriteten enbart får information via nyhetsmedier, gör att denna åsikt enkelt kan överföras på läsaren och normalisera misstänkliggörandet. Får allvarliga konsekvenser när det riktas misstankar mot en hel etnicitet och de anklagas för att vara lögnare. Dessutom är det en etnicitet som redan ifrågasätts regelbundet av de myndigheter de möter i Sverige. Däremot kan denna typ av diskriminering enligt de los Reyes vara svårare att notera då den är förankrad i en självklar dominans av 'svenskhets'.⁶³

Kriminalitet och negativ samhällsutveckling

När det skrivs om utomeuropeiska flyktingar är både kriminalitet och en negativ samhällsutveckling ofta ett ämne som tas upp. Nedanför beskrivs invandring vara något som delar Sverige, vilket går att tolka som en uppdelning mellan 'vi' och 'dom'.

Ett nytt socialt landskap har vuxit fram i Sverige, präglad av bostadssegregation, hög arbetslöshet, dåliga skolresultat, hedersrelaterat kvinnoförtryck och maktlöshet. Det är en utveckling som delar Sverige och kommer förstärka framväxten av parallella samhällen och det hedersrelaterade våldet och förtrycket som redan drabbar allt för många i Sverige i dag.⁶⁴

---

⁶¹ Said, *Orientalism*, s 9

⁶² Tomas Kvarnkullen, Arne Lapidus, Diamant Salihu, Filip Johansson, Robert Okpu. Vad är det som händer i Sverige? *Expressen*, 2016-01-31 [Vad är det som händer i Sverige? | Expressen](#) [Hämtad 2023-04-05]

⁶³ de los Reyes, "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering", 251-252

⁶⁴ Gulan Avcı, Maria Nilsson, Ulrica Westerlund, Robert Hannah. "Genusperspektiv behövs i svensk migrationspolitik." *Dagens Nyheter*, 2016-02-05 [Genusperspektiv behövs i svensk migrationspolitik | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-04]

Istället för att vända blicken mot de svenska systemen som försvårar det för invandrare att exempelvis komma in på arbetsmarknaden, så vinklas det många gånger som invandrarnas fel. När det konstant pratas om negativa konsekvenser i samband med invandringen påverkar det förmodligen läsarens/åhörarens inställning till den också. Satskonstruktionerna kastar enbart ljus på konsekvenserna där det stora fokuset på svårigheterna Sverige ställs inför beskrivs bl.a. som 'en stor *samhällsutmaning* för Sverige'⁶⁵ eller att 'flyktingarna är så många att det sägs leda till *systemkollaps*'⁶⁶. Följande uttryck säger till läsaren att det är något ohållbart och påfrestande. Vidare i samma artikel uttrycks följande:

I mitten av januari pekades särskilt afghanska flyktingungdomar ut i polisens rapport för att ha utsatt unga flickor för övergrepp i samband med "We are Sthlm"-festivalen i Stockholm. En kartläggning av anmälningarna visade dock att endast i fyra av 30-talet anmälningar var afghanska ungdomar utpekade.⁶⁷

Polisens arbetssätt att snabbt misstänkliggöra afghaner visar på rasprofilering och maktmissbruk. Ytterligare en myndighet som uttrycker misstro till afghanerna. Artikeln i sin helhet tar även bort fokuset från att kvinnor blivit utsatta för sexuella övergrepp och handlar istället om att svartmåla en viss grupp där etnicitet spelar en central roll (om inte den mest centrala rollen). Missvisande information från polismyndigheten på detta sätt späder på en redan existerande misstro och skadliga fördomar gentemot gruppen. Detta går att förklaras via särskiljandets logik, som enligt de los Reyes informerar oss vem som ingår och vilka som står utanför den nationella gemenskapen.⁶⁸ Detta citat säger till oss att afghanerna inte inkluderas i den nationella gemenskapen. Vidare sätter särskiljandets logik upp gränser baserat på föreställningar om ras eller etnisk tillhörighet⁶⁹, vilket tydligt manifesteras i polisens arbetssätt som beskrivs ovan.

"I fjol hade polisen stora svårigheter att hantera ensamkommande som hängde på gatan. På bara två år hade antalet brottsanmälningar där de misstänkta var minderåriga utan vårdnadshavare i

---

⁶⁵ Anna Dahlberg. "Vi måste prata om de ensamkommande barnen." *Expressen*, 2015-06-04 [Vi måste prata om de ensamkommande barnen | Expressen](#) [hämtad 2023-04-05]

⁶⁶ Federico Moreno. "Ska jag nu återvända? Aldrig - inte levande." *Expressen*, 2016-10-22 [Ska jag nu återvända? Aldrig - inte levande | Expressen](#) [hämtad 2023-04-05]

⁶⁷ Tomas Kvarnkullen, Arne Lapidus, Diamant Salihu, Filip Johansson, Robert Okpu. "Vad är det som händer i Sverige?". *Expressen*, 2016-01-31 [Vad är det som händer i Sverige? | Expressen](#) [Hämtad 2023-04-05]

⁶⁸ de los Reyes, "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering", s 236

⁶⁹ Ibid, s 241-242

Sverige mer än fördubblats.”⁷⁰ Här visas återigen ett exempel på att flyktingar (i detta fall ensamkommande) tas upp i samband med kriminella konsekvenser som många gånger är ett resultat på svenska samhällssystem som inte gynnar icke-svenskar. Återigen, de utanför ramen av ‘svenskhet’ missgynnas.⁷¹ Istället för att beskriva detta som ett strukturellt problem där varken svensk lag eller svensk polis är anpassade efter dagens samhälle och saknar tillräckliga resurser så fokuseras det istället på att ringa in problemet till en viss etnicitet. Snarare berättas det för läsaren att ensamkommande barn begår kriminella handlingar och att polisen inte klarar av att hantera dem. Nästkommande citat uttrycker direkt både att invandringen har orsakat följande problematik samt att ukrainska flyktingar inte skulle innebära en ökad problematik.

– Massinvandringen har lett till gruppvåldtäkter, bilbränder och utanförskapsområden – ord som vi inte ens hade innan, hävdar Christopher Larsson. – Men de ukrainska flyktingar som kommer hit har ingenting med det att göra. De är kristna ortodoxa många av dem. De vill jobba och försörja sig.⁷²

Att majoriteten av dem är ortodoxa ges som en förklaring till att dessa problem inte kommer att uppstå med de ukrainska flyktingarna. Här uppstår en rangordning av religion, där det inte är svårt för läsaren att anta vilken religion som anses stå för oroligheterna beskrivna i citatet. Det antas även att det ukrainska folket kommer att vara skötsamma och vill arbeta. Därpå blir motsättningen att andra flyktingar inte kommer att vara/vilja följande. Genom att uttrycka att ukrainare ‘vill jobba och försörja sig’ sägs det samtidigt att andra flyktingar inte vill detta. Vidare tolkas detta som att talaren indikerar att andra flyktingar kommer att gå på bidrag.

4.2 Analys av diskursen för ukrainska flyktingar

Förr var det unga ‘män’ - nu kvinnor, barn och äldre

“– Sedan skiljer det sig också från tidigare när det var många unga ensamkommande män, nu är

---

⁷⁰ Federico Moreno & Katia Wagner. “Därför kan Ahmed kan hamna på gatan igen.” *Expressen*, 2016-05-21 [Därför kan Ahmed kan hamna på gatan igen | Expressen](#), [hämtad 2023-04-19]

⁷¹ de los Reyes, “Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering”, s 234

⁷² Emma Larsson. “SD krävde totalstopp för flyktingar – nu välkomnas ukrainare.” *Dagens Nyheter*, 2022-03-21 [SD krävde totalstopp för flyktingar – nu välkomnas ukrainare | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-05-10]

det kvinnor, barn och äldre.”⁷³ Här beskrivs en mer självklar inställning till invandring baserat på att det är många kvinnor, barn och äldre på flykt från Ukraina. Denna inställning både förstärker och bibehåller normer kring vem som behöver räddas och vem som inte gör det. Ur ett intersektionellt perspektiv förstärker detta även skadliga könsnormer där de ukrainska männen förväntas stanna kvar i landet och kriga för sitt land. Kvinnor, barn och äldre ses som svagare grupper och värderas högre än exempelvis de ensamkommande pojkarna från Afghanistan. Här sker både en värdering av människoliv och kön. Dessutom skapas även föreställningar kring vem som får lov att lida och inte. Kvinnor är redan ansedda som det ‘svagare’ könet i bland annat situationer av krig, där det ställs krav på männen att vara starka och tåliga. Följderna av detta blir att det redan existerande mansidealet som gör det svårt att våga vara svag och be om hjälp ökar. Likaså bilden av att kvinnan tar hand om barnen. Kraven på männen att strida beskrivs många gånger med heroiska inslag i media : “De allra flesta som flyr tillhör särskilt utsatta grupper bestående av barn, kvinnor och äldre, medan de flesta män och även många kvinnor stannar kvar och strider för sitt lands frihet.”⁷⁴ Även här betraktas kvinnor som svagare där de anses tillhöra en ‘särskilt utsatt grupp’.

En generellt restriktiv inställning till invandring och avsägande av ansvar

En restriktiv inställning till invandring samtidigt som vissa människor, i detta fall ukrainare, välkomnas. Citatet nedanför visar på detta:

[...] 71 kronor om dagen för ukrainska flyktingar är oanständigt lite pengar. Den låga nivån kan ligga kvar för asylsökande för att minska intresset att söka sig till Sverige, men de ukrainska flyktingarna har faktiskt tillstånd att vara här genom massflyktsdirektivet.⁷⁵

Detta citat säger även att ukrainare borde få högre bidrag än andra asylsökande och att det ska syfta till att avskräcka andra från att komma till Sverige. Det indikerar även på att övriga flyktingar saknar tillstånd och vistas olagligt i Sverige. Följande blir ett tydligt belägg på Saids idé om att den överlägsna europeiska kulturen bidrar till att välkomna dem med en kultur likt den egna.⁷⁶ Trots att det talas om ett ansvar, vilket här menas att Sverige ska välkomna ukrainska

⁷³ Lindbäck, “Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: ‘Skiljer sig’.”

⁷⁴ Sonesson & Erixson, “Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan”

⁷⁵ Anna Dahlberg. “Var inte dumhårda om invandringen.” *Expressen*, 2022-12-18 [Var inte dumhårda om invandringen | Expressen](#) [hämtad 2023-04-19]

⁷⁶ Said. *Orientalism*, s 9

flyktingar, så uttrycks även en restriktiv inställning i form av att antyda att ett begränsat antal ska tas emot. Det brukar lyda att Sverige ska 'ta sin del', vilket exemplifieras här:

– Vi har ungefär tre procent av människorna i EU och tre procent av ekonomin i EU. Så vi tar vår del, säger ministern och fortsätter: – Men vi måste också se till att andra länder i EU tar sitt ansvar, så att människorna som flyr undan kriget i Ukraina får en fristad. Att de får en fristad där de kan erbjudas rimliga och mänskliga förhållanden.⁷⁷

Nästkommande citat visar även på liknande retorik där det återigen sägs att ukrainska flyktingar är välkomna, men samtidigt visas en återhållsam inställning: "Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina: Sverige ska ta ansvar för vår andel av de som flyr Putins vidriga krig. Många av de ukrainska flyktingarna kommer att återvända för att bygga upp sitt land."⁷⁸ Med ordval såsom 'vår andel' uttrycks en restriktiv inställning. Det läggs även en betoning på att många av dem vill åka tillbaka till 'sitt land' så småningom. Återigen blir en uppdelning mellan ett 'vi' och 'dom' synligt. Även om det går att tyda en syn på att ukrainare många gånger inkluderas i 'vi:et' så görs det inte alltid och inte heller villkorslöst. Språkbruk såsom 'sitt land' visar på att Sverige inte kommer att bli 'deras'. Synen att ukrainare vill återvända en retorik som använts i flertalets artiklar och används som argument för att de ska få lov att stanna i Sverige, men enbart provisoriskt. Även här kan vi se exempel på samma fenomen: "De som kommer söker akut skydd under en tillfällig period. De flesta vill nog återvända."⁷⁹ Detta visar på att även förespråkare för att stödja ukrainska flyktingar inte avser att de ska "stanna på sikt" eller "integreras". Enligt de los Reyes är integration och diskriminering präglad av andra förbindelser av över-och underordning där integration ses som ett fenomen omöjligt att ta bort utan att störa den maktordning som gynnar människor definierade som 'svenskar', där de utanför ramen missgynnas.⁸⁰ Sverige blir ur en maktaspekt överlägsna de ukrainska flyktingarna som enbart välkomnas under en begränsad tidsperiod.

---

⁷⁷ Sofia Clason. "Massflykt från Ukraina – Ygeman: 'Vi tar vår del'." *Expressen*, 2022-02-24 [Massflykt från Ukraina – Ygeman: "Vi tar vår del" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-27]

⁷⁸ Maria Malmer Stenergard. "Replik: Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina." *Dagens nyheter*, Ledarsidan, 2022-07-16 [Replik: Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina | Dagens nyheter](#) [hämtad 2023-04-07]

⁷⁹ Elisabeth Lindbäck. "Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: 'Skiljer sig'." *Expressen*, 2022-02-28 [Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: "Skiljer sig" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-07]

⁸⁰ de los Reyes. "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering", s 234

Vidare uttrycker nästa citat nedan att Sverige inte borde ha tagit emot antalet flyktingar som gjordes efter år 2015. Tolkas som att vi hade kunnat hjälpa ukrainska flyktingar, de 'riktiga flyktingarna', i större utsträckning om flyktingarna som kom 2015 inte hade 'slösat upp' våra resurser.

Tyvärr är dock möjligheterna att hjälpa de nu flyende långt mer begränsade än vad som hade kunnat vara fallet om inte Sverige tagit emot så många under åren kring 2015, tyvärr på ett i många fall lättsinnigt sätt och där många även saknade verkliga skyddsskäl.⁸¹

Kan även tydas som att det är en enkel ursäkt för att inte hjälpa de ukrainska flyktingarna och därmed kunna avsäga sig ansvar. Genom att analysera transitiviteten i citatet ovanför illustreras det för hur satskonstruktionerna fokuserar på negativa konsekvenserna och där andra orsaker bortses. Således kan vi se hur regeringen och svenska myndigheter avsäger sig från att ta ansvar.⁸² Stycket indikerar på ett avståndstagande och att det är sorgligt via användandet av ord som "tyvärr". Modaliteten i textstycket är objektivt i den mening att författaren inte själv står bakom uttalandet utan enbart uttrycker 'fakta', samtidigt som hen kan hålla en distans till det.⁸³ Följande fenomen återfinns i samspelet mellan en objektiv och kategorisk modalitet, där konsekvensen blir att påståendet framställs som om det vore fakta.⁸⁴ Dessutom kan sådan 'fakta' bidra till en ilska hos läsaren. Många känner empati för ukrainare och vill hjälpa dem, men citatet säger att det inte är möjligt i tillräcklig utsträckning eftersom 'de andra' flyktingarna har fått alla resurser. I en utsträckning kan detta leda till starkare negativa åsikter om flyktingar med annan etnicitet än ukrainska.

Utbildning och samhällsnytta

Ur ett normativt hänseende förväntas samhällets medborgare att bidra till samhällsnytta genom att studera eller arbeta. Om ett liv istället inte bidrar till detta och exempelvis är en bidragstagare som saknar tillräckliga arbetslivserfarenheter bryts denna norm. Det blir tydligt att normen om att bidra till samhällsnytta är av hög relevans när det kommer till flyktingdebatten. Synen på att framförallt ukrainare kan gagna Sverige och bidra till samhällsnytta manifesteras via uttryck såsom:

---

⁸¹ Sonesson & Erixon, "Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan"

⁸² Winther Jørgensen och Philips, *Diskursanalys som teori och metod*, s 87

⁸³ Ibid, s 87-88

⁸⁴ Ibid, s.88

Sverige lider stor brist på arbetskraft och med språkkunskap torde ukrainare fortare etablera sig inom många branscher som skriker efter kollegor. Ukrainare som väljer att stanna kommer att berika Sverige men också stärka kontakterna mellan Sverige och Ukraina. Det bidrar till återuppbyggnaden genom resurs- och erfarenhetsutbyte.⁸⁵

Detta påvisar att ukrainare är en resurs som Sverige kan dra nytta av. Ett stort fokus på fördelarna rent ekonomiskt samt diplomatiskt understryks och återigen syns en objektiv modalitet. Säger även att det borde vara enkelt att integrera ukrainare; enklare att integrera på grund av europeisk härkomst? Enligt Saids tankar så blir det tydligt att ukrainare är medräknade i 'vi:et' och att det görs antaganden om att de är mer som 'oss'. Trots en inkludering i det europeiska vi:et är välkommandet villkorat under förutsättningen att ukrainare ska bidra till samhällsnytta och 'berika Sverige'. Transitiviteten i innebörden av citatet bidrar till en syn av att ukrainska flyktingar är fördelaktiga att ta emot och anställa. Liknande slutsats kan dras av nästa citat: "Åtskilliga ukrainska flyktingar är högskoleutbildade, men de ges ingen chans att bidra med sina specialkunskaper till svensk arbetsmarknad. Det här har lett till att ukrainare som kommit till Sverige söker sig vidare till andra länder."⁸⁶ Säger till oss att ukrainska flyktingar har gedigen utbildning och att de kan bidra med positiva kunskaper i 'vårt' samhälle, vilket på nytt signalerar att Sverige inte kommer att 'tillhöra dem'. Att Sverige inte använder deras kunskaper leder till att de tar sig någon annanstans och det framställs som en förlust för Sverige.

Geografisk närhet synonymt med en öppnare inställning

En annan aspekt när det skrivs om Ukraina är användandet av geografisk närhet synonymt med identifiering och förmågan att känna empati: "EU-länder som i vanliga fall bygger murar mot flyktingar har självklart öppnat dörren för ukrainska flyende."⁸⁷ Vidare skrivs... "Det här kriget är inte bara Ukrainas. Om Ryssland vinner så förlorar hela den demokratiska världen."⁸⁸ Talar om en självklarhet att hjälpa för att 'vi svenskar' förlorar på att inte göra det. Visar på en

---

⁸⁵ Gustav Hemming. DN Debatt. "Vi måste ta bättre hand om våra ukrainska flyktingar". *Dagens Nyheter*, 2023-01-05 [Vi måste ta bättre hand om våra ukrainska flyktingar](#) | *Dagens Nyheter*. [hämtad 2023-04-27]

⁸⁶ Ledarredaktionen. "Ledare: Sveriges behandling av de ukrainska flyktingarna är en skam." *Dagens Nyheter*, 2023-02-16 [Ledare: Sveriges behandling av de ukrainska flyktingarna är en skam](#) | *Dagens Nyheter* [hämtad 2023-04-25]

⁸⁷ Ledarredaktionen, "Ledare: Om Putin vinner kriget raseras vår världsordning." *Dagens Nyheter*, 2022-08-24 [Ledare: Om Putin vinner kriget raseras världsordning](#) | *Dagens Nyheter* [hämtad 2023-04-25]

⁸⁸ Ibid

egoistisk agenda och att det inte är självklart att enbart hjälpa människor i nöd. Uppenbarar även på att många länder agerar välkomnande baserat på en rädsla för Ryssland.

– Man matas av information och bilder kring lidandet och en galen rysk aggression mot ett väsentligt mindre land i Europa som ligger väldigt nära oss. Det är klart det väcker sympati hos svenskar på ett helt sätt än vad det gjort tidigare.⁸⁹

Användandet av personliga pronomen och subjektiva uttryck är ett maktmedel i den kritiska diskursanalysen som vi kan se ett exempel på ovanför. Narrativet om ett ‘oss’ skapar en gemenskap i form av en ‘vi-känsla’ och bidrar till en känsla av att vilja hjälpa den egna gruppen, vilket även är något som framkommer både i orientalismen och i det intersektionella perspektivet. Författaren sätter även tonen för samt normaliserar självklarheten av att hjälpa ukrainska flyktingar inte ska ifrågasättas och talar i kollektiva termer som indikerar på att ‘hela Sverige är ense’. På liknande spår uttrycks: “Att man nu välvilligt tar emot flyktingar från Ukraina är nog också en del av EU-ländernas övergripande svar på Rysslands aggression, man identifierar sig med Ukraina och vill visa solidaritet bland annat genom att generöst ta emot landets flyktingar.”⁹⁰ Precis som i föregående citat synas tydliga tendenser av ‘othering’ och en känsla av väst vs ‘the rest’.⁹¹ Ordval såsom ‘generöst’ mottaga ukrainare innehåller en känsla av att höja den egna gruppens handlingar. Indikerar på ett tänk att Sverige tar emot flyktingar för att lyfta sig själva och för att säkra sin egen position på grund av hotet Sverige känner gentemot Ryssland. Uttryck såsom att ‘man identifierar sig med Ukraina’ och ‘vill visa solidaritet’ används ofta i sammanhang där den geografiska närheten tycks innebära en självklarhet att tycka så. Sådant tänk demonstreras i citatet nedtill:

– Det finns ens positiv inställning till ukrainska invånare på flykt i det här läget, säger Toivo Sjören, Sifos opinionschef, och fortsätter:
– Det normala i de flesta flyktingundersökningar är att man tar emot för många flyktingar. Det här bryter mot de vanliga flyktingfrågorna.
Han tror att närheten till Ukraina och att ett faktiskt krig utbrutit i Europa bidrar.⁹²

---

⁸⁹ Lindbäck, “Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: ‘Skiljer sig’.”

⁹⁰ Saeed Alnahhal. “Därför behandlar Sverige (och EU) syrierna annorlunda än ukrainarna.” *Dagens Nyheter*, 2022-07-27 [Därför behandlar Sverige \(och EU\) syrierna annorlunda än ukrainarna | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-19]

⁹¹ Said, *Orientalism*, s 63

⁹² Erik Göthlin. “Svenska folket: Ta emot flyktingar från Ukraina.” *Expressen*, 2022-02-25 <https://www.expressen.se/nyheter/svenska-folket-ta-emot-flyktingar-fran-ukraina/> [hämtad 2023-04-07]

4.3 Sammanfattning av analyserna

Följande diskurser identifierades för afghanska flyktingar: (1) förr var det unga män (pojkar) - nu är det äldre, kvinnor och barn, (2) flyktingar sedda som en ekonomisk 'belastning', (3) ifrågasättande av flyktskäl och misstänkliggörande av flyktingar samt, (4) kriminalitet och en negativ samhällsutveckling.

(1) Ofta beskrivs en mer självklar inställning till invandring baserat på att det är många kvinnor, barn och äldre på flykt från Ukraina. Det ställs i motsats till icke-europeiska flyktingar som tog sig hit efter år 2015, där det var majoriteten pojkar eller unga män. Detta problematiseras utifrån flera aspekter: juridiskt görs det inte någon skillnad på könstillhörighet eller ålder i internationell lag. Det bidrar även till skadliga könsnormer där män förväntas klara sig själva och kvinnor behöver hjälp. Dessutom leder denna syn till en typ av rangordning av både människoliv och kön där de afghanska pojkarna rankas längst ner.

(2) Huvudsakligen talas det om ekonomiska aspekter när det rör sig om flyktingmottagandet efter år 2015 och synnerligen i debatten om ensamkommande flyktingbarn. Dessa uppgifter sprids ofta med budskapet att flyktingar är en dyr belastning för Sverige. I debatten framkommer ett sökande efter syndabockar där den negativa samhällsutvecklingen ekonomiskt ofta beskyller flyktingar.

(3) Frekvent framkommer rasistiska tendenser i form av ifrågasättande av flyktskäl och misstänkliggörande av flyktingarna bortom Europa. Detta följs av ett ifrågasättande av 'flyktingkrisen' och dess bakomliggande orsaker. Det framkommer även att icke-europeiska flyktingar ofta beskylls för att *särskilt* söka sig till Sverige, där de missvisande anklagas att inte vara 'riktiga' flyktingar. Påståenden att Sverige hade kunnat hjälpa ukrainare mer om vi inte tagit emot det flyktingantal som gjordes efter år 2015 uttrycker att det är deras 'fel' att Sverige inte kan göra mer för ukrainare. Ännu en gång utnämns en syndabock för att Sverige ska undfly ansvar att inte tillhandahålla ukrainska flyktingar tillräckliga resurser eller hjälpinsatser.

(4) När det talas om icke-europeiska flyktingar är en negativ samhällsutveckling och kriminalitet ofta på tapeten. Det kan konstateras att ett större fokus läggs på att beskylla flyktingar för den negativa utvecklingen än att kasta ljus på svenska samhällssystem. En tydlig uppdelning mellan 'vi' och 'dom' framkommer i debatten.

För ukrainska flyktingar var en av de funna diskurserna också (1) förr var det unga män (pojkar) - nu är det äldre, kvinnor och barn. Vidare fanns: (2) en restriktiv inställning till invandring och avsägande av ansvar, (3) utbildning och samhällsnytta samt, (4) geografisk närhet synonymt med en öppnare inställning.

(1) Ofta beskrivs en mer självklar inställning till invandring baserat på att det är många kvinnor, barn och äldre på flykt från Ukraina. Det ställs i motsats till icke-europeiska flyktingar som tog sig hit efter år 2015, där det var majoriteten pojkar eller unga män. Följande tankesätt både skapar och förstärker normer om vem det är synd om och vem som behöver tas hand om. Det upprätthåller även skadliga könsnormer där män förväntas klara sig själva och bilden av att kvinnor är svaga(re).

(2) Trots en påvisad restriktiv inställning till invandring så uttrycks en betydligt mer välkomnande och mildare inställning till ukrainska flyktingar. Det är synligt i debatten om ukrainare att det fokuseras på ansvarsfrågan, där Sverige anses ha ett ansvar gentemot de flyende från Ukraina. Även om Sverige ska välkomna ukrainska flyktingar, så uttrycks ett restriktivt tankesätt där det bland annat antyds att ett begränsat antal ska tas emot; Sverige ska 'ta sin del'. Vidare visar analysen att den mer positiva inställningen ofta följs av påståenden eller antaganden om att ukrainare så småningom vill åka tillbaka till sina hemland igen. Därav tolkas inställningen vara hängande på att välkomnandet endast är provisoriskt. Det visas även på tendenser att ukrainska flyktingar hamnar högst upp på prioriteringslistan och att ett avskräckande av andra flyktingar är nödvändigt för att ge plats och resurser åt ukrainare.

(3) Ett av de vanligaste argumenten för att ukrainska flyktingar ska välkomnas är att de ofta är välutbildade och bör vara enklare att integrera i det svenska samhället. Det talas mycket om

samhällsnytta och fokuseras på att Sverige hade dragit nytta av deras kunskaper. Således framställs det som en förlust för Sverige att inte ta deras kunskaper till användning.

(4) De artiklar där det skrivs om Ukraina används geografisk närhet synonymt med identifiering och därav förmågan att känna empati. Identifieringen baseras på antaganden om att de är mer som 'oss' där det självklaras att vilja hjälpa den egna gruppen. Vidare noteras även en rädsla hos omvärlden gentemot Ryssland och för vad som ska hända med det egna landet ifall en inte agerar i solidaritet med Ukraina.

5 Resultat och diskussion

5.1 Resultat

Uppsatsens syfte var att granska de diskurser som framkommer om flyktingar i svensk media. Mer ingående var frågeställningen som arbetet ämnade att besvara: *Vilka diskurser framkommer i svenska medier när det gäller ukrainska flyktingar och afghanska flyktingar och hur skiljer de sig åt?* Via en kritisk diskursanalys med särskilt fokus på den första dimensionen av den kommunikativa händelsen (textens egenskaper) har 40 stycken artiklar från Dagens Nyheter samt Expressen analyserats. Analysen visar på en generellt restriktiv inställning till invandring och flyktingar. Trots detta pekar resultaten på markanta skillnader med en stor koncentration på europeisk härkomst eller ej. Detta kan delvis förklaras med Suids tankar om att orientalismen bidrar till att välkomna dem med en kultur likt den egna. Blickfånget tenderar att fokusera på att värdera och rangordna vilka, samt i vilken utsträckning, flyktingar egentligen behöver hjälp. Genom att analysera när det talas om resurser och hjälpinsatser tillgängliga för flyktingar identifieras en distinktion mellan 'riktiga' och 'oriktiga' flyktingar där ursprung är av stor vikt. Detta indikerar på en slags hierarki av flyktingar som porträtterar dem som 'goda' och 'onda'. Ukrainska flyktingar beskrivs som intelligenta med höga utbildningar som kan bidra till samhällsnytta, i jämförelse med bilden av icke-europeiska flyktingar som istället målas upp som en 'belastning'. Det beskrivs vara belastande både för Sveriges samhällssystem men även ekonomiskt. Ett stort fokus läggs på de ekonomiska aspekterna samt att de svenska resurserna inte räcker till, där det många gånger framställs vara forcerat.

Språkbruket gemensamt för båda flyktinggrupperna är tydligt influerat av orientalismen där starka kategoriseringar mellan 'vi' och 'dom' sker frekvent. Oavsett så noteras en kollektiv föreställning där 'vi européer' ställs som motsats till 'de där icke-européerna'. Vidare i den ukrainska diskursen görs markeringar som indikerar på att Sverige inte är 'deras' permanent. Den relativt välkomnande attityden gentemot ukrainska flyktingar är kontextberoende av att de så småningom antas åka tillbaka till Ukraina. Trots denna utgångspunkt så tolkas diskursen som mildare och mer välkomnande när det handlar om ukrainska flyktingar. Det talas sällan om ett hot mot nationen eller den svenska kulturen, utan snarare att det krävs en snabbare integrering och etablering i det svenska samhället. När det talas om ukrainska flyktingar används ord såsom 'solidaritet' och 'ansvar' frekvent. Trots en ansvarsfråga så benämns även att Sverige ska ta 'sin del' av flyktingarna, vilket menas med att Sverige också delegerar ansvarsfrågan till andra europeiska länder.

Ur ett klassperspektiv värderas ukrainska flyktingar högre än afghanska flyktingar. Både med hänseende till ett europeiskt ursprung, men också av synen på att ukrainare har högre utbildning som kan nyttja Sverige. Det ställs i jämförelse till afghanska och icke-europeiska flyktingar som istället blir en syndabock för en negativ samhällsutveckling och kriminalitet. Följande är exempel på hur meningsuppbyggnaderna i media ofta framställer flyktingar som en negativ konsekvens för att undfly sitt ansvar. Således kan debatten tolkas som att Sverige försöker undvika sitt ansvar för en misslyckad integration och synas via ett intersektionellt perspektiv. Liknande tendenser blir tydliga när det många gånger vinklas som de icke-europeiska flyktingarnas 'fel' att ukrainska flyktingar inte kan få den hjälp som skulle behövas. Argumenten lyder vanligen att dessa flyktingar specifikt sökt sig till Sverige för att utnyttja vårt välfärdssystem. Det lyfts även att övriga icke-europeiska flyktingar saknar tillstånd att vistas i Sverige, i motsats till de ukrainska flyktingarna som får vara här.

Ett av de vanligaste argumenten för ett mottagande av ukrainska flyktingar lyfter även delvis en könsaspekt, där många från Ukraina är kvinnor, barn eller äldre. I kontrast var majoriteten av de som mottogs 2015-2016 unga pojkar och män. I de citat som analyserats där könsaspekten berörs läggs emotionella värderingar kring vilka som är i mest behov av hjälp, där män diskvalificeras i

den synen. Ur ett intersektionellt perspektiv kan detta spåda på skadliga könsnormer där män inte passar inom ramen för ett 'offer' eller någon i behov av hjälp.

5.2 Diskussion

De två viktigaste slutsatserna av följande arbete är delvis att afghanska flyktingar framställs i mer negativa termer än de ukrainska gör. Även att medierapporteringen från framförallt hösten 2015 och framåt, fokuserade mycket på politiska åtaganden samt att många myndighetspersoner uttalade sig. I kontrast innehöll främst våren 2022 betydligt fler rapporteringar där ukrainska flyktingar både intervjuades personligen, men läsaren gavs också ett mer bildligt och empatiskt perspektiv. Innan arbetets start fanns en föreställning från min sida att afghaner skulle vara underordnade de ukrainska flyktingarna. Dock uppstod en förvåning när det identifierades i vilken utsträckning det rörde sig om, även hur diskurserna i tidningarna många gånger var diskriminerande och rasistiska. Då denna analys utfördes med en kritisk diskursanalytisk metod samlades en större mängd data som sedan generaliseras och tolkades i sin helhet. Det är möjligt att med hjälp av en annan metod, exempelvis en innehållsanalys, hade artiklarna kunnat granskas djupare. Då många av de identifierade diskurserna i artiklarna är normaliserade i samhällets syn på flyktingar krävdes flera omläsningar av flertalet artiklar för att faktiskt identifiera orättvisan som de uttryckte. Den normaliseringen kan även ha bidragit till att jag som forskare inte identifierat alla befintliga diskurser.

Däremot visade denna studie på att de svenska diskurserna kan tydas och tolkas som att Sverige försöker existera likt en robust och stabil nation *trots* immigration, istället för att vara en nation som tillkommer *genom* immigration. Språkbruket visar på synen av flyktingar som ett slags hot mot nationen, något som var påtvingat och som anses vara belastade för Sverige. Följderna av detta blir en starkare orientalism där orientalistiken alltid följer politiken (det vill säga den med mest makt), skriver historien och därmed formar uppfattningen om den andre.⁹³ Detta kan illustreras både genom restriktiv flyktingpolitik och beslut om tilldelning av humanitära medel som politiseras i allt högre grad och drivs av det "mäktiga västerlandets" intressen. När det kommer till afghanska flyktingar är det möjligt att tänka att många västlänningar har varit ansvariga bakom många humanitära interventioner i Afghanistan som gått fel. Därmed kan det möjligen

---

⁹³ Said, *Orientalism*, s 2-3.

vara orsaken till att inte diskutera ansvarsfrågan och erkänna afghaners lidande, vilket blir synonymt med att erkänna sin egen skuld.

Något som framkommit i debatten är huruvida icke-europeiska flyktingar besitter giltiga flyktskäl och vilka som räknas in som 'riktiga' eller 'oriktiga' flyktingar. Det är intressant att ställa sig frågan hur författarna och samhället i stort ser på och väljer att kategorisera en flykting. I debatten framkommer ofta argument om att icke-europeiska flyktingar specifikt tagit sig till Sverige. Där menas det att en person som färdas långt och tar sig igenom många länder för att slutligen komma till Sverige inte bör klassas som flykting. Benämningen av vem som är flykting fastställs i FNs flyktingkonvention där en flykting förenklat beskrivs vara en person som flytt sitt hemland och på grund av rädsla för förföljelse inte kan/vill återvända. Ändå tycks samhället sträva efter att förändra denna definition. Vad tror de sig kunna uppnå? Vad finns det att vinna på det? Maktaspekten i detta blir oundviklig då det inte är någon med flykterfarenhet själv som får eller försöker förändra definitionen av begreppet. Att någon anser sig ha rätten till att omdefiniera ordet är återigen ett bevis på en positionell överlägsenhet och en uttryckt misstänksamhet. Dessutom är de som syftar till att förändra begreppet oftast grupper som är kritiska till flyktingars existens. Konsekvenserna av detta blir att opålästa människor och samhällseliga attityder i allmänhet påverkas. Det kan leda till en minskad allmän förståelse, en avhumanisering av människor och en minskad vilja att hjälpa.

I enighet med Brunes forskningsresultat är *kontroll* vanligt förekommande när asylsökande eller flyktingar representeras i svenska nyhetsmedier⁹⁴, vilket denna uppsats fann speciellt vanligt när det berör afghanska flyktingar. Det påvisas genom att media rapporterar om exakt antal flyktingar som kommit till och befinner sig i Sverige, hur mycket mottagandet kostat eller hur mycket bidrag en flykting får, rapporterar om utförda utvisningar samt hur många fler som planeras att utvisas från landet. Noterbart är att det beskrivs som en 'framgång' när Sverige undertecknade ett återvändaravtal med Afghanistanens president. Valet av positiva termer signalerar till läsaren att det är något bra att afghaner inte stannar i Sverige. Även det stora fokuset på de asylsökandes ålder och en misstro på att de talar sanning är delvis ett bevis på sådana kontrollerande tendenser. Följande fenomen, kombinerat med att den berörda gruppen

---

⁹⁴ Brune, "Journalistikens Andra: Invandrare och flyktingar i nyheterna", s 36.

(dvs afghanska flyktingar) sällan intervjuas i medier, leder till att deras perspektiv exkluderas. Sådana resultat fann Brune i sin avhandling redan år 2004.⁹⁵

Yttermera kunde denna analys konstatera att empati är synonymt med både identifiering och viljan att hjälpa till. Därtill kan hävdandet att flyktingar specifikt tar sig till Sverige leda till en syn av att de är krävande och/eller giriga. När de beskrivs som giriga passar de inte längre in i mallen av att uppskatta hjälpen som Sverige ger dem. Dessutom kan denna diskurs leda till en kritisk inställning till flyktingar samt att den gruppen borde känna en tacksamhet gentemot Sverige. Förflyttningen av fokus från flyktingars utsatthet till Sverige som 'den generösa beskyddaren' ökar klyftorna mellan 'vi' och 'dom', vilket tillskriver flyktingar en lägre position i samhället. Ur ett statusperspektiv för någon som invandrar från 'tredje världen' görs en stor klassresa nedåt. Framförallt eftersom de får uppleva diskriminering genom att de blir till 'den andre'.⁹⁶

Enligt Banulescu-Bogdans kan även synen av Sverige som 'den generösa beskyddaren' skapa en tacksamhetsskuld som tystar ner flyktingnarrativet.⁹⁷ Det kan i sin tur leda till konsekvenser i form av att de får mindre handlingsutrymme att ifrågasätta saker eller mindre rätt till att ha en åsikt. Synen av att gruppen är giriga kan leda till att färre lyssnar när de talar och därmed lyfter ingen deras röst. Diskursen stannar vid att de är giriga, vilket påverkar alla möjligheter i samhället. Exempelvis kan möjligheterna till jobb och rättvisa arbetsvillkor samt att hitta boende påverkas kraftigt av följande. När politiker talar används ofta en retorik som menar på att flyktingar behöver lära sig svenska för att komma in i samhället. Men hur ska de kunna integreras och bli en del av samhället när ingen vill prata med dem? Om människor har en uppfattning av att flyktingar är giriga, får bidrag och saknar arbete påverkar detta den allmänna attityden och diskurserna i samhället. Detta påvisas redan i diskursen via de artiklarna som analyserats där ukrainare ses vara välutbildade och bidra till samhällsnytta i Sverige. Som motsättning ses 'de andra' flyktingarna vara en ekonomisk belastning som inte gör samma nytta -

---

⁹⁵ Brune, *Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om 'invandrare', flyktingar och rasistiskt våld*, s 64.

⁹⁶ Darvishpour, 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration', s 14

⁹⁷ Banulescu-Bogdan, *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*, s 16-17

de är *problemet*. Samtidigt som ukrainare ses som en investering och bedöms vara *offer*.⁹⁸ Att afghaner målas upp som en ekonomisk 'belastning' förklaras via Strömbäck et al. då flyktingar många gånger porträtteras att försvaga den sociala sammanhållningen, bidra till kriminalitet och försvaga landets ekonomi.⁹⁹ Vidare poängterar Banulescu-Bogdan att narrativet ofta framställer flyktingar antingen som hjältar eller som en 'börda' som inte är 'värdiga' hjälp.¹⁰⁰ Detta kan vi tyda i de olika diskurserna som framkommer mellan afghanska och ukrainska flyktingar.

Många av författarna till de analyserade artiiklarna får ofta flykten till Sverige att låta enkel och denna förskönade synen på flyktresan antyder att de har en privilegierad position i samhället. Likväl är detta missvisande information då vi matats i media om flyktingar som utsatts för livsfara under flyktvägen till Europa. Att påstå något annat är ett förminskande av människors lidande. Detta kan genom Banulescu-Bogdans tvådelade kategoriseringar av flyktingnarrativet tolkas som att icke-europeiska flyktingar inte anses vara offer i samma utsträckning som de ukrainska gör. De förtjänar inte hjälp eftersom de redan misstänks ha en ambition att utnyttja det svenska välfärdssystemet och antas inte vilja bidra till samhällsnyttan.¹⁰¹ Även här blir Banulescu-Bogdans tankar om att flyktingar kategoriseras genom att de som bidrar mer därmed 'förtjänar' att stanna, medan de som inte bidrar inte gör det.¹⁰²

I Strömbäcks rapport beskrivs hur flyktingdebatten ofta framställs som att det lyder en motsatsställning mellan solidaritet och en öppen migrationspolitik. Där de för en öppen migrationspolitik betonar vikten av att agera i solidaritet med människor på flykt. De som istället är för en restriktiv flyktingpolitik fokuserar på det nationella egenintresset genom att exempelvis lyfta ekonomiska kostnader och problem.¹⁰³ I följande uppsats har begrepp såsom 'solidaritet' och 'ansvar' identifierats betydligt oftare när det talas om ukrainska flyktingar. Användandet av begreppen tycks många gånger förklaras och refereras till en geografisk närhet. Närhetsprincipen förklarar att det många gånger är enklare att ta till sig det som händer i ens närområde. En tydlig

---

⁹⁸ Darvishpour, 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration', s 6

⁹⁹ Strömbäck, Andersson och Nedlund. *Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?* s 37

¹⁰⁰ Banulescu-Bogdan, *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*, s 1-2

¹⁰¹ Ibid, inledning

¹⁰² Ibid, s 16-17

¹⁰³ Strömbäck, *I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*, s 3

positionering där svenskar och ukrainare kategoriseras som européer, där Europa ses som enat och där Sverige är en del av den enheten. Därmed blir Ryssland den gemensamma fienden att stå enade mot. Det är även möjligt att förklara med Banulescu-Bogdans olika kategoriseringar vid skapandet av ett flyktingnarrativ, där de ukrainska flyktingarna anses vara i behov av hjälp. Motsättningen blir att många av de andra flyktingarna inte förtjänar hjälp då de antas vilja utnyttja värdlandet.¹⁰⁴

Utöver närhetsprincipen tycks detta även röra sig om en rädsla. Sverige känner ett större hot mot Ryssland och därmed blir det viktigare att visa solidaritet gentemot det ukrainska folket. Det som händer i Ukraina kan (och har) påverka(t) oss både politiskt men också handelsmässigt. NATO-frågan blir ett resultat av fasoner att 'skydda sig själv'; men även en solidaritetsfråga om huruvida man ska stå allierad med Finland eller inte. Tanken på att vissa kriser har större konsekvenser för västvärlden än för andra (och därför borde "vi" agera på ett visst sätt) indikerar på en oförmåga att opartiskt identifiera och ta itu med de mest akuta behoven. Medierapporteringen har speglat detta synsätt när de hänvisar till att ukrainare är/ser ut 'som oss'. Då handlar debatten om normer och värderingar. Vem passar in här och vem gör inte det? Där blir diskussionen om icke-europeiska flyktingar i en stor utsträckning kategoriserad för att inte kunna anpassa sig till en 'svenskhet' och att de därmed inte passar in att bo här. Speciellt då flyktingar ofta talas om i kollektiva termer och antas vara homogena.¹⁰⁵

Däremot menar förespråkare till att mottaga ukrainska flyktingar att det inte avses att de ska "stanna på sikt" eller "integreras". Synsättet att ukrainare vill återvända en retorik som använts i flertalets artiklar och används som argument för att de ska få lov att stanna i Sverige provisoriskt. Frågan att ställa här är ifall de anses vara en investering på grund av att de förväntas åka tillbaka eller för att de ska stanna i Sverige och bidra till samhället? Det är även möjligt och hävda att denna princip är rasifierad då den inte enbart handlar om geografi. Snarare framstår det som en fråga om vilka människor som anses vara skyddsvärda och mer mänskliga. Vilka människoliv som kvalar in inom ramen för vad en människa är och vilka som inte gör det. Skillnaden i flyktingmottagandet år 2015 kontra år 2022 blir ett exempel på detta. När huvudsakligen afghanska och syriska flyktingar tog sig till Sverige stängdes gränserna till landet och Sverige

---

¹⁰⁴ Banulescu-Bogdan, *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*, inledning.

¹⁰⁵ Ibid, s 1-2

tillämpade EU:s miniminivå för flyktingmottagande.¹⁰⁶ När ukrainska flyktingar sökte sig till Sverige blev det istället det en självklarhet att öppna gränserna igen.¹⁰⁷ Massflyktsdirektivet aktiverades nästan direkt; varför gjordes det inte detta 2015? En av orsakerna till denna självklara inställning tycks bero på att det är majoriteten kvinnor, barn samt äldre på flykt från Ukraina och flyktingar bortom Europa är i majoritet pojkar/män. Detta kan bidra till en rädsla att svenska normer och värderingar hotas. Darvishpour påvisar att svenskhet associeras vara synonymt med jämställda principer och en frizon från könsförtryck, där 'invandarmän' antas vara patriarkala. När en hel grupp framstår som ett direkt hot mot ens eget liv kan det leda till att vi inte känner samma empati för en individ som inte har samma nationella/religiösa likhet som en själv.¹⁰⁸ Synen av att huvudsakligen icke-europeiska flyktingar bidrar till att hota Sveriges sociala välfärd och den nationella kollektiva identiteten är enligt Darvishpour och Månsson förklaringen till en mer populistisk inställning¹⁰⁹, vilket speglas i de analyserade artiklarna.

6 Avslutande ord och framtida studier

Min studies resultat bekräftar att det finns en över- och underordning när det kommer till hur det talas om flyktingar. Analysen påvisar maktförhållandena mellan svenskfödda och icke-svenskfödda, men även hur det skiljer sig i synen mellan europeiska flyktingar och icke-europeiska flyktingar. Då denna uppsats färdigställs när invasionen av Ukraina fortfarande är pågående är det av relevans att fortsatt granska medierapporteringen, även om man kan anta att intensiteten inte är densamma idag som för ett år sedan. Det hade varit av stort intresse att studera huruvida diskurserna för de ukrainska flyktingarna eventuellt förändras och i så fall i vilken riktning. Vidare hade det varit intressant att analysera i vilken utsträckning medierapporteringen stämmer överens med politiska beslut och dylikt. Med andra metodval, såsom en innehållsanalys, hade även en djupdykande analys kunnat genomföras på samma material använt i detta arbete. Då hade det kunnat vara möjligt att identifiera ytterligare attityder och diskurser. Därutöver hade en framtida forskning kunnat innehålla en granskning av politikernas

---

¹⁰⁶ Migrationsverket, *Historik*.

¹⁰⁷ Migrationsverket, *Situationen i Ukraina*.

¹⁰⁸ Darvishpour, 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration', s 5

¹⁰⁹ Darvishpour & Månsson, 'Bilderna av ensamkommande ungdomar', s 267-269

uttalanden i debatten om flyktingar för att se om diskursen överensstämmer med tidningarnas attityd gentemot flyktingar. Genom att även syna hur dessa attityder uppenbaras i praktiken kan en analysera om/hur de mediala attityderna framkommer i praktiska konsekvenser.

7 Referenser

Alnahhal, Saeed. "Därför behandlar Sverige (och EU) syrierna annorlunda än ukrainarna." *Dagens Nyheter*, 2022-07-27 [Därför behandlar Sverige \(och EU\) syrierna annorlunda än ukrainarna | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-19]

Avci, Gulan; Nilsson, Maria; Westerlund, Ulrica; Hannah, Robert. "Genusperspektiv behövs i svensk migrationspolitik." *Dagens Nyheter*, 2016-02-05 [Genusperspektiv behövs i svensk migrationspolitik | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-04]

Banulescu-Bogdan, Natalia. *From Fear to Solidarity International Program the Difficulty in Shifting Public Narratives about Refugees*. Migration policy institute, 2022.

Brune, Ylva "Journalistikens Andra: Invandrare och flyktingar i nyheterna" i *Nordicom Information* 19 (4), red. Ulla Carlsson, s 33-48. Göteborg: Nordicom, Göteborgs universitet, 1997. [Elektronisk resurs]

Brune, Ylva. *Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om 'invandrare', flyktingar och rasistiskt våld*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet, 2004.

Clason, Sofia. "Massflykt från Ukraina – Ygeman: 'Vi tar vår del.' " *Expressen*, 2022-02-24 [Massflykt från Ukraina – Ygeman: "Vi tar vår del" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-27]

Dahlberg, Anna. "Låt inte Sverige gå in i väggen." *Expressen*, 2015-10-17 [Låt inte Sverige gå in i väggen | Expressen](#). [hämtad 2023-04-05]

Dahlberg, Anna. "Var inte dumhårda om invandringen." *Expressen*, 2022-12-18 [Var inte dumhårda om invandringen | Expressen](#) [hämtad 2023-04-19]

Dahlberg, Anna. "Vi måste prata om de ensamkommande barnen." *Expressen*, 2015-06-04 [Vi måste prata om de ensamkommande barnen | Expressen](#) [hämtad 2023-04-05]

Darvishpour, Mehrdad och Månsson, Niclas. 'Bilderna av ensamkommande ungdomar' i *Migration och etnicitet - Perspektiv på mångfald i Sverige*, 3e uppl. (red.) Mehrdad Darvishpour och Charles Westin, s 267-283. Lund: Studentlitteratur, 2021.

Darvishpour, Mehrdad. 'Jämställdhet, etnicitet och "andra män" - ett intersektionellt perspektiv på förändringar av maskulinitet efter migration': <https://www.regeringen.se/contentassets/6e2024c9c99948bfa052224089272c0e/man-och-jamstalldhet-bilaga-13-sou-20146> (Bilaga 13 till SOU 2014:6, Stockholm: Fritzes, 2014)

de los Reyes, Paulina, "Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering" i / *Bortom vi och dom: Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering* red. de los Reyes, Paulina & Kamali, Masoud, s. 233-258. Stockholm: Norstedt, 2005

Esaiasson, Peter, Martinsson, Johan och Sohlberg, Jacob. *Flyktingkrisen och medborgarnas förtroende för samhällets institutioner – en forskarrapport 2016*. MSB1035, Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet, 2016 [Flyktingkrisen och medborgarnas förtroende för samhällets institutioner – en forskarrapport 2016](#) [hämtad 2023-05-11]

Europaparlamentet. *Migration: bättre säkerhet och hantering vid EU:s yttre gränser*. Europaparlamentet, 2016 [Migration: bättre säkerhet och hantering vid EU:s yttre gränser | Europaparlamentet](#) [hämtad 2023-05-05]

Freedomhouse, *Freedom in the World 2023*, 2023 [Freedomhouse. Freedom in the World 2023](#) [hämtad 2023-04-27]

Förenta Nationerna, *1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning*, art 1

Gissén, Helena. "Ribbenvik om kvotflyktingar: 'Alla är behjärtansvärda'." *Expressen*, 2022-03-28 [Ribbenvik om kvotflyktingar: "Alla är behjärtansvärda" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-19]

Göthlin, Erik. "Svenska folket: Ta emot flyktingar från Ukraina." *Expressen*, 2022-02-25 [Svenska folket: Ta emot flyktingar från Ukraina | Expressen](#) [hämtad 2023-04-07]

Hemming, Gustav. DN Debatt. "Vi måste ta bättre hand om våra ukrainska flyktingar." *Dagens Nyheter*, 2023-01-05 [Vi måste ta bättre hand om våra ukrainska flyktingar" | Dagens Nyheter](#), [hämtad 2023-04-27]

Kvarnkullen, Tomas; Lapidus, Arne; Salihu, Diamant; Johansson, Filip; Okpu, Robert. "Vad är det som händer i Sverige?" *Expressen*, 2016-01-31 [Vad är det som händer i Sverige? | Expressen](#) [Hämtad 2023-04-05]

Larsson, Emma. "SD krävde totalstopp för flyktingar – nu välkomnas ukrainare." *Dagens Nyheter*, 2022-03-21 [SD krävde totalstopp för flyktingar – nu välkomnas ukrainare | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-05-10]

Ledarredaktionen, "Ledare: Om Putin vinner kriget raderas vår världsordning". *Dagens Nyheter*, 2022-08-24 [Ledare: Om Putin vinner kriget raderas världsordning | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-25]

Ledarredaktionen, "Ledare: Sveriges behandling av de ukrainska flyktingarna är en skam." *Dagens Nyheter*, 2023-02-16 [Ledare: Sveriges behandling av de ukrainska flyktingarna är en skam | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-25]

Lindbäck, Elisabeth. "Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: 'Skiljer sig'." *Expressen*, 2022-02-28 [Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: "Skiljer sig" | Expressen](#) [hämtad 2023-04-07]

Migrationsverket. *Ensamkommande barn*. 2016. [Migrationsverket. Ensamkommande barn](#) [hämtad 2023-05-23]

Migrationsverket. *Historik – 2010-talet*, 2022

[Migrationsverket. Historik – 2010-talet](#) [hämtad 2023-05-11]

Migrationsverket. *Information med anledning av situationen i Ukraina*, 2023

[Migrationsverket. Information med anledning av situationen i Ukraina](#) [hämtad 2023-05-11]

Moreno, Federico. "Ska jag nu återvända? Aldrig - inte levande." *Expressen*, 2016-10-22

[Ska jag nu återvända? Aldrig - inte levande | Expressen](#) [hämtad 2023-04-05]

Moreno, Federico och Wagner, Katia. "Därför kan Ahmed kan hamna på gatan igen." *Expressen*,

2016-05-21. [Därför kan Ahmed kan hamna på gatan igen | Expressen](#) [hämtad 2023-04-19]

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). *Myndigheterna om tillfälliga gränskontroller*, 2015. [\(MSB\) - Myndigheterna om tillfälliga gränskontroller](#) [hämtad 2023-05-11]

Olsson, Hans. "Regeringen behöver låna för att klara flyktingkrisen." *Dagens Nyheter*,

2015-10-22 [Regeringen behöver låna för att klara flyktingkrisen | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-27]

Said, Edward. *Orientalism*. Nyutg. Stockholm: Ortfronts förlag, 2016.

Sonesson, Christian och Erixon, Louise. "Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan." *Expressen*, 2022-03-23

[Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan | Expressen](#) [hämtad 2023-04-07]

Stenergard Malmer, Maria. "Replik: Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina." *Dagens nyheter*, Ledarsidan, 2022-07-16

[Replik: Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina | Dagens nyheter](#) [hämtad 2023-04-07]

Strömbäck, Jesper. Andersson, Felicia och Nedlund, Evelina. *Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?* Rapport 2017:6. DELMI, (Delegationen för Migrationsstudier), 2017.

[Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?](#) [hämtad 2023-05-03]

Strömbäck, Jesper. *I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*. Reforminstitutet, Mittuniversitetet, 2015. [I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige](#) [hämtad 2023-05-10]

Svenska Afghanistankommittén (SAK). *På flykt i Sverige, 'Större chans till utbildning och gott mottagande'*, u.å. [\(SAK\) - På flykt i Sverige, 'Större chans till utbildning och gott mottagande'](#) [hämtad 2023-05-11]

The UN Refugee Agency (UNHCR). *More than one million refugees travel to Greece since 2015*, 2016. [UNHCR. More than one million refugees travel to Greece since 2015](#) [hämtad 2023-05-11]

The UN Refugee Agency (UNHCR). *Ukraine-Fastest Growing Refugee Crisis in Europe Since WWII*, 2022. [UNHCR. Ukraine-Fastest Growing Refugee Crisis in Europe Since WWII](#) [hämtad 2023-05-11]

Wilhelmson, Annika. "Svenska företag vill anställa ukrainska flyktingar." *Dagens Nyheter*, 2022-06-05 [Svenska företag vill anställa ukrainska flyktingar | Dagens Nyheter](#) [hämtad 2023-04-04]

Winther Jørgensen Marianne och Philips, Louise. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur, 2000.

8 Bilagor

SÖKORD 'AFGHANSKA FLYKTINGAR'	Tidning	Länk
Vad är det som händer i Sverige?	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/vad-ar-det-som-hander-i-sverige/ [hämtad 2023-04-05]
Personalen larmade - redan ett halvår innan upploppet på hemmet	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/kvallsposten/personalen-larmade--redan-ett-halvar-innan-upploppet-pa-hemmet/ [hämtad 2023-04-05]
Tala värderingar på våra asylboenden (ledarsidan)	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/ledare/tala-varderingar-pa-vara-asylboenden/ [hämtad 2023-04-05]
Vi måste prata om de ensamkommande barnen	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/vi-maste-prata-om-de-ensamkommande-barnen/ [hämtad 2023-04-05]
Låt inte Sverige gå in i väggen	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/lat-inte-sverige-ga-in-i-vaggen/ [hämtad 2023-04-05]
Ska jag nu återvända? Aldrig - inte levande	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/kvallsposten/ska-jag-nu-atervanda-a-aldrig--inte-levande/ [hämtad 2023-04-05]
S nya retorik: Kom inte hit	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/inloggad/s-nya-retorik-kom-inte-hit/ [hämtad 2023-04-19]
Nu måste Löfven ta ansvar - för Sverige	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/nu-maste-lofven-ta-ansvar-for-sverige/ [hämtad 2023-04-19]

Därför kan Ahmed kan hamna på gatan igen	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/darfor-kan-ahmad-hamna-pa-gatan-igen/ [hämtad 2023-04-19]
Anklagelserna, lögnerna och rädslan	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/anklagelserna-lognerna-och-radslan/ [hämtad 2023-04-25]
Erik Helmerson: Hur kan ni vara så säkra om afghanerna? (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/signerat/erik-helmerson-hur-kan-ni-vara-sa-sakra-om-afghanerna/ [hämtad 2023-03-30]
Genusperspektiv behövs i svensk migrationspolitik	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/debatt/genusperspektiv-behovs-i-svensk-migrationspolitik/ [hämtad 2023-04-04]
SD krävde totalstopp för flyktingar – nu välkomnas ukrainare	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/sverige/sd-kravde-totalstopp-for-flyktingar-nu-valkomnas-ukrainare/ [hämtad 2023-04-04]
Ny prognos visar kraftig ökning av ensamkommande flyktingbarn	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/nyheter/sverige/ny-prognos-visar-kraftig-okning-av-ensamkommande-flyktingbarn/ [hämtad 2023-04-04]
Ställ krav på Afghanistan (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/arkiv/ledare/stall-krav-pa-afghanistan/ [hämtad 2023-04-04]
Ett val med förbundna ögon (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/arkiv/ledare/ett-val-med-forbundna-ogon/ [hämtad 2023-04-25]
Ledare: Höstens kris lyfte solidariteten (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/arkiv/ledare/hostens-kris-lyfte-solidariteten/ [hämtad 2023-04-25]
Ledare: Fler frågor än svar (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/huvudledare/flu-fragor-an-svar-3/ [hämtad 2023-04-25]
Matilda Molander: Låta ensamkommande gå färdigt gymnasiet är att skjuta på lidandet (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/signerat/matilda-molander-lata-ensamkommande-ga-fardigt-gy/

		mnasiet-ar-att-skjuta-pa-lidan-det/ [hämtad 2023-04-04]
Morgan Johansson: Man får aldrig tappa sin medmänsklighet	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/nyheter/sverige/morgan-johansson-man-far-aldrig-tappa-sin-medmansklighet/ [hämtad 2023-04-04]

SÖKORD 'UKRAINSKA FLYKTINGAR'	Tidning	Länk
De är kvotflyktingarna som Staffanstorp inte ville ta in	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/de-ar-kvotflyktingarna-som-staffanstorp-inte-ville-ta-in/ [hämtad 2023-04-07]
Därför har vi större ansvar för Ukraina än för Somalia och Afghanistan	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/debatt/darfor-har-vi-storre-ansvar-for-ukraina-an-for-somalia/ [hämtad 2023-04-07]
Svenska folket: Ta emot flyktingar från Ukraina	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/svenska-folket-ta-emot-flyktingar-fran-ukraina/ [hämtad 2023-04-07]
Staffanstorps vändning i flyktingfrågan: "Skiljer sig"	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/kvalisposten/staffanstorps-vandning-i-flyktingfragan-skiljer-sig/ [hämtad 2023-04-07]
Ovärdigt låta ukrainska flyktingar bo i tältläger	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/debatt/ovardigt-lata-ukrainska-flyktingar-bo-i-taltlager/ [hämtad 2023-04-07]
Ukrainska flyktingar kan inte leva på 71 kronor	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/debatt/ukrainska-flyktingar-kan-inte-leva-pa-71-kronor/ [hämtad 2023-04-07]
Kjell Bergqvists känslosamma möte: "Hjärtat brister"	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/noje/bergqvists-kanslosamma-mote-hjartat-brister/ [hämtad 2023-04-19]
Ribbenvik om kvotflyktingar: "Alla är behjärtansvärda"	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/ribbenvik-om-kvotflyktingar-alla-ar-behjartansvarda/ [hämtad 2023-04-19]

Var inte dumhårda om invandringen	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/var-inte-du-mharda-om-invandringen/ [hämtad 2023-04-19]
Massflykt från Ukraina – Ygeman: ”Vi tar vår del”	<i>Expressen</i>	https://www.expressen.se/nyheter/massflykt-fran-ukraina-ygeman-vi-tar-var-del/ [hämtad 2023-04-27]
Replik: Jag har varit glasklar om flyktingarna från Ukraina (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/replik-jag-har-varit-glasklar-om-flyktingarna-fran-ukraina/ [hämtad 2023-04-07]
De vill att fler från Ukraina ska få bo kvar i kommunen: ”Inhumant att rycka upp dem”	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/sverige/de-vill-att-fler-fran-ukraina-ska-fa-bo-kvar-i-kommunen-inhuman-t-att-rycka-upp-dem/ [hämtad 2023-03-30]
Susanne Nyström: Krigets offer är lätta byten för människohandlarna (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/susanne-nystrom-krigets-offer-ar-latta-byten-for-manniskohandlarna/ [hämtad 2023-03-29]
Svenska företag vill anställa ukrainska flyktingar	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ekonomi/fotag-vill-anstalla-ukrainska-flyktingar/ [hämtad 2023-04-04]
Jörgen Huitfeldt: Om inte västvärlden ingriper kommer skammen att förfölja oss i decennier (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/jorgen-huitfeldt-om-inte-vestvarlden-ingriper-kommer-skammen-att-forfolja-oss-i-decennier/ [hämtad 2023-03-30]
Därför behandlar Sverige (och EU) syrierna annorlunda än ukrainarna	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/sverige/darf-or-behandlar-sverige-och-eu-ukrainarna-annorlunda-an-syrierna/ [hämtad 2023-04-19]
Ledare: Sveriges behandling av de ukrainska flyktingarna är en skam (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/sveriges-behandling-av-de-ukrainska-flyktingarna-ar-en-skam/ [hämtad 2023-04-25]
Ledare: Om Putin vinner kriget raderas vår världsordning (ledarsidan)	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/ledare/om-putin-vinner-kriget-raderas-var-varldsordning/ [hämtad 2023-04-25]
”Finns en blind fläck i Sveriges insatser för Ukraina”	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/debatt/finns

		-en-blind-flack-i-sveriges-insatser-for-ukraina/ [hämtad 2023-04-27]
DN Debatt. "Vi måste ta bättre hand om våra ukrainska flyktingar"	<i>Dagens Nyheter</i>	https://www.dn.se/debatt/vi-maste-ta-bättre-hand-om-vara-ukrainska-flyktingar/ [hämtad 2023-04-27]